

Mikroyrityksen riskienhallintasuunnitelman laatiminen case Porkkalan venesäilytys

Marco Juselius

2024 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

**Mikroyrityksen riskienhallintasuunnitelman laatiminen
case Porkkalan venesäilytys**

Marco Juselius
Turvallisuus- ja riskienhallinta
Opinnäytetyö
Maaliskuu 2024

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli laatia riskienhallintasuunnitelma mikroyritykselle. Suomessa mikroyritykseksi luokitellaan kaikki alle kymmenen työntekijän yritykset, joiden liikevaihto tai taseen loppusumma on enintään kaksi miljoonaa euroa. Suomen yrityksistä noin 92 % on mikroyrityksiä.

Opiskelijan aikaisempi mikroyrittäjyydestä ja opiskelujen ohessa perustettu yritys Porkkalan venesäilytys vaikutti aiheen valintaan. Vuosien varrella tehdyt havainnot riskienhallintamateriaalien runsaudesta ja lähipiirissä olevien yrittäjien puutteellinen riskienhallinta herätti kiinnostusta tutkia asiaa tarkemmin.

Tässä työssä käydään läpi yksinkertaisia riskienhallintamenetelmiä, joita jokainen mikroyrittäjä voi hyödyntää. Riskienhallinta menetelmiksi on valittu Swot-analyysi ja riskienluokittelu. Näiden menetelmien avulla voi helposti kartoittaa yritykseen mahdollisesti kohdistuvat riskit. Havaitut riskit kootaan riskirekisteriin, mihin sisältyy myös toimenpiteet riskin pienentämiseksi. Riskirekisteriä on helppo tulkita ja täydentää aina tarvittaessa. Siitä näkee helposti mitkä riskit ovat yritykselle kaikkein kriittisimpiä ja mihin pitää reagoida mahdollisimman nopeasti.

Opinnäytetyön päähuomio on mikroyritysten erityispiirteissä ja niiden riskienhallinnan minimivaatimuksista. Opinnäytetyö kytkeytyy osaksi opiskelijan oman yrityksen riskienhallintaa, kun siinä esiteltyjä riskienhallinnan menetelmiä käytetään opiskelijan oman yrityksen riskien arvioimiseksi. Havaintojen mukaan mikroyrittäjän resurssit ovat pienet, eikä hänellä ole osaaamista tunnistaa tarpeellisia riskienhallinnan menetelmiä suuresta valikoimasta.

Mikroyritykselle opinnäytetyön esittelemät riskienhallinnan menetelmät tarjoavat yksinkertaisen mallin riskienhallintasuunnitelman tekemiseen. Lopputuloksena se tuo turvallisuuden parantumisen ansiosta mahdollisuuden tuottavuuden kasvuun ja riskien hallinnan myötä vähemmän vahingokotapahtumien ansiosta paremman taloudellisen tuloksen.

Marco Juselius

Risk Management in a Microenterprise: Case Porkkalan Venesäilytys

Year

2024

Pages

36

The objective of this thesis was to draw up a risk management plan for a microenterprise. In Finland, all enterprises with less than ten employees, whose turnover or balance sheet total does not exceed two million euros, are classified as micro-enterprises. About 92% of Finnish enterprises are microenterprises.

The thesis author's previous background in micro-entrepreneurship and in the company Porkkalan venesäilytys, founded alongside his studies, influenced the choice of the topic. Observations made over the years about the abundance of risk management materials and the inadequate risk management of entrepreneurs aroused interest in studying the matter further.

In this thesis, simple risk management methods that every micro-entrepreneur can utilise were reviewed. The risk management methods chosen were SWOT analysis and risk classification. With these methods, the risks that a company may face can be mapped. The detected risks are compiled in a risk register, which also includes measures to mitigate the risk. The risk register is easy to interpret and can be supplemented whenever necessary. It makes it easy to see which risks are the most critical for the company and which need to be reacted to as quickly as possible.

The main focus of the thesis is on the specifics of microenterprises and the minimum requirements for their risk management. The thesis is linked to the risk management of the author's own company when the risk management methods presented in it are used to assess the risks. According to observations, microentrepreneurs have limited resources and do not have the skills to identify the necessary risk management methods from a large selection.

For microenterprises, the risk management methods presented in the thesis provide a simple model for creating a risk management plan. As a result, it provides an opportunity for increased productivity through improved safety and, through risk management, a better financial result with less incidents.

Keywords: risk management, risk management material, microenterprise

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	6
2	Mikroyrityksen riskienhallinta	7
2.1	Riskin määrittelyä.....	8
2.2	Swot -menetelmä	9
2.3	Riskien luokittelu.....	10
2.4	Riskienhallinnan vaiheet	11
2.5	Riskien arviointi	13
2.6	Riskilajit	16
2.6.1	Liiketoimintariskit	17
2.6.2	Henkilöstöriskit	17
2.6.3	Omaisuusriskit.....	18
2.6.4	Ympäristöriskit.....	20
2.6.5	Tietoriskit.....	21
3	Riskienhallintasuunnitelman laatiminen Porkkalan venesäilytykselle	22
3.1	Riskienarviointi	24
3.1.1	SWOT-analyysi	24
3.1.2	Riskien luokittelu	25
3.1.3	Riskien käsittely	25
4	Riskienarviointi Porkkalan venesäilytys	26
4.1.1	Strategiset riskit	27
4.1.2	Taloudelliset riskit	27
4.1.3	Operatiiviset riskit.....	28
4.1.4	Vahinkoriskit	28
4.2	Swot-analyysi Porkkalan venesäilytys	29
4.3	Riskimatriisi	31
4.4	Riskirekisteri	32
5	Pohdinta ja johtopäätökset.....	33
	Lähteet.....	36
	Kuviot	37
	Taulukot	37
	Liitteet	38

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli laatia riskinhallintasuunnitelma mikroyritykselle. Suomessa mikroyritykseksi luokitellaan kaikki alle kymmenen työntekijän yritykset, joiden liikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa. Suomen yrityksistä noin 92 % on mikroyrityksiä. (Oulun yliopisto 2023). Mikro yritykset kohtaavat nykyajan alati muuttuvassa maailmassa paljon erilaisia riskejä. Näitä riskejä on vaikea ennustaa, mutta niihin systemaattisesti varautumalla, niitä pystytään hallitsemaan. Riskit ja niiden hallinta koskevat kaikkia yrityksiä, niiden koosta riippumatta.

Perustin Porkkalan venesäilytys nimisen yrityksen vuonna 2022. Aloittavana yrittäjänä katsoin aiheelliseksi tehdä kattavan riskienhallinta suunnitelman oman yritykseni riskien minimoimiseksi ja alkutaipaleelta helpottamaan. Yrittäjänä minun on varmistettava yritykseni valmiudet tunnistaa- ja hallita riskejä päivittäisessä liiketoiminnassa. Tämä mahdollistaa nopeat reaktiot mahdollisiin uhkiin ja varmistaa, että yritykseni säilyttää joustavuutensa ja toimintakykynsä vaikeissakin tilanteissa. Jatkuva riskienhallinta luo vankan perustan yritykseni kestäväyydelle, liiketoiminnan jatkuvuudelle sekä luo vahvan perustan myös tulevalle menestykselle yrityksessäni.

Passilan (2009, 23-25) mukaan yritysten epäonnistumiset tapahtuvat tilastollisesti viiden ensimmäisen vuoden aikana. Näistä viidestä kolme ensimmäistä vuotta ovat kaikkein kriittisimmät ja sisältävät paljon riskejä. Näistä ensimmäisistä vuosista selviäminen auttaa yritystä selviämään jatkossakin vastaan tulleista ongelmatilanteista. Harvoin uudet yrittäjät ovat kokeneita aloittamallaan alalla. Menestykseen tarvitaan taito valita päteviä ihmisiä ympärille ja kuunnella heidän antamiaan arvokkaita neuvoja.

Pyrin saavuttamaan yrityksessäni myös hyvän resilienssin. Tämä edellyttää jatkuvaa riskien arviointia ja päivittäisen toiminnan tarkastelua. Tässä työssä ei ole tarkoitus käsitellä kohdeyrityksen taloudellisia lukuja, vaan keskittyä mikroyrityksen riskienhallintaan. Tavoitteeni saavuttamiseksi tarkastelen yrityksen nykytilaa ja tutkin alan kehitystä. Hyödynnän alan kirjallisuutta saadakseni mallin ja rakenteen riskinhallintasuunnitelmalle, jota voin soveltaa ja räätälöidä vastaamaan yritykseni tarpeita. Yrittäjänä voin jatkuvasti hyödyntää riskinhallintasuunnitelmaa, kunhan pidän sen ajan tasalla ja päivitän tarvittaessa. Tätä opinnäytetyötä voi käyttää missä tahansa mikroyrityksessä.

2 Mikroyrityksen riskienhallinta

Mikroyritys on määritelty yritykseksi, joka työllistää alle 10 henkilöä. Lisäksi tilastovuodesta 2003 alkaen mikroyrityksen vuosiliikevaihto saa olla enintään kaksi miljoonaa euroa tai taseen loppusumma saa olla enintään kaksi miljoonaa euroa. Yrityksen on täytettävä riippumattomuuden peruste. Yritykset katsotaan riippumattomiksi, jos niiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista ei ole yli 25 prosenttia yhden yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK-yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää. Tämä määrittely on ollut voimassa tilastovuodesta 2003 lähtien. (Tilastokeskus 2023.)

Passilan (2009, 23-25) mukaan yritysten epäonnistumiset tapahtuvat tilastollisesti viiden ensimmäisen vuoden aikana. Näistä viidestä kolme ensimmäistä vuotta ovat kaikkein kriittisimmät ja sisältävät paljon riskejä. Näistä ensimmäisistä vuosista selviäminen auttaa yritystä selviämään jatkossakin vastaan tulleista ongelmatilanteista. Vaikka uusilla yrittäjillä useimmiten on kokemusta alansa erityispiirteistä, heidän osaamisensa riskienhallinnassa on vajavaista.

Petri von Lindhin (2024) mukaan pienissä yrityksissä puuttuu yleensä osaaminen, mielenkiinto ja resurssit turvallisuusasioiden kehittämiseen. Mikroyrityksessä kuitenkin pitää ymmärtää, että yrityksen riski on usein sitä suurempi, mitä pienemmästä yrityksestä on kyse. Esimerkiksi avainhenkilön menettäminen ei kaada suuryritystä, mutta pienen yrityksen kohdalla se voi johtaa toiminnan keskeyttämiseen.

Kaikkeen yritystoimintaan liittyy luonnollisesti tulevaisuuteen liittyviä epävarmuuksia. Yritys, joka pyrkii saavuttamaan tuloksia, ei voi ohittaa niitä potentiaalisia riskejä, jotka voivat uhata sen toimintaa ja asettaa sen toiminnan vaakalaudalle. Liiketoiminnassa yrittäjät kohtaavat päivittäin useita erilaisia epävarmuustekijöitä, joiden kanssa on oltava valmiita toimimaan. On tärkeää huomata, että yrityksen toimintaympäristö voi muuttua varsin nopeasti. Yritystoimintaan sisältyy aina riskejä. Yrittäjä ei voi esimerkiksi koskaan olla täysin varma siitä, kuinka pitkään henkilöstö pysyy yrityksen palveluksessa tai kuinka pitkään alihankintasopimukset pysyvät voimassa. (Suominen 2003, 7-8.)

Riskistä puhuttaessa tarkoitetaan usein uhkaa tai vaaraa. Riski koostuu kolmesta osatekijästä: epävarmuudesta, odotuksista sekä tapahtuman laajuudesta ja vakavuudesta. Riskiä ei kuitenkaan ole, jos tapahtumaan ei liity minkäänlaista epävarmuutta. (Juvonen, Koskensyrjä, Kuhanen, Ojala, Pentti, Porvari & Talalla, 2014, 8.)

Riskienhallinnan tärkeimpänä tavoitteena on varmistaa yrityksen kannattavuus, jatkuvuus ja henkilöstön turvallisuus. Tämä vaatii yritykseltä toimintaa, joka on suunnitelmallista ja

järjestelmällistä. Tämän toiminnan avulla pyritään vähentämään yrityksen riskejä ja niistä aiheutuvia vahinkoja. Kaikkia riskejä ei voida kuitenkaan poistaa, mutta hyvällä johtamisella ja ennakoivalla riskienhallinnalla niitä voidaan pienentää. (Viitala & Jylhä 2014, 340.)

2.1 Riskin määrittelyä

Riskienhallinnalla tarkoitetaan Suomisen (2003, 27) mukaan prosessia, jonka avulla pyritään ehkäisemään yritystä uhkaavia vaaroja ja minimoimaan niistä mahdollisesti aiheutuvia menetyksiä. Riskienhallinta prosessi sisältää useita vaiheita, alkaen riskien tunnistamisesta ja päättyen kohti riskienhallintaohjelman toteuttamiseen.

Riskienhallinta-standardin (ISO SFS 31000) mukaan riski määritellään epävarmuuden vaikutuksena organisaation tavoitteisiin. Epävarmuutta saattaa esiintyä tilanteissa, joissa ei ole tietoa tulevista tapahtumista, sekä niiden seurauksista tai niiden todennäköisyyksistä. Vaikutus, eli poikkeama odotetusta, voi olla joko myönteinen tai kielteinen. ISO 31000 mukaan riskienhallintasuunnitelma on osa riskienhallinnan viitekehystä. Siinä määritellään, miten riskienhallintaa lähestytään, mitkä ovat johtamiskomponentit ja millaiset resurssit ovat tarpeen riskienhallintatoimenpiteisiin. Riskienhallintasuunnitelman käsite mainitaan harvoin riskienhallintaa käsittelevissä lähteissä. Tämä johtuu osittain siitä, että näissä lähteissä yleensä käsitellään riskienhallintaprosessia kokonaisuutena, johon sisältyy riskienhallintatoimenpiteiden suunnittelu, aikataulutus sekä toimenpiteiden toteutuksen seuranta. Erillistä dokumenttia nimeltä "riskienhallintasuunnitelma" ei välttämättä tarvita.

Riski aiheutuu yleensä puutteellisista tai heikosti hallituista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä tai ihmisten toiminnasta. Näiden puutteiden takia voi ilmetä suoria tai epäsuoria uhkia yrityksen maineelle. Yleensä operatiiviset riskit ovat ihmisten itse aiheuttamia, mutta ne saattavat liittyä myös ulkoihin tekijöihin, joihin yrityksellä on vain vähäinen vaikutusmahdollisuus, kuten luonnonkatastrofit. Tärkeää on huomata, että riskit eivät ole ennalta määrättyjä kohtaloita; organisaatio voi valmistautua niihin ja suojautua niiltä. Riskit voivat yllättää, jos niihin ei ole aiemmin kiinnitetty huomiota, vaikka alussa ne eivät välttämättä näyttäyty suurina. Kuitenkin niiden vaikutukset voivat kumuloitua ja uhata koko yrityksen toimintaa, kun tapahtumaketju etenee. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Perinteiset riskit, kuten tulipalot, sairastapaukset, työtaturmat ja muut onnettomuudet, ovat usein ennustettavissa tilastojen avulla, jotka antavat meille kuvan niiden yleisyydestä vuosittain. Toisaalta tietotekniikan aiheuttamat turvallisuusriskit ovat kasvaneet huomattavasti viime vuosina ja ovat siksi entistä merkittävämpiä riskejä yrityksille. (Suominen 2003, 8.)

Riskienhallinnan tavoitteet voivat kattaa organisaation eri toimialueita ja niitä voidaan soveltaa eri organisaatio tason tavoitteisiin. Arvioidessa riskejä viitataan usein mahdollisiin

tiettyjen olosuhteiden esiintymisiin tai muutoksiin, sekä niiden seurauksiin, jotka vaikuttavat tavoitteisiin. Usein riskejä kuvataan yhdistämällä tapahtuman seuraamukset ja sen toteutumisen todennäköisyys. (SFS ISO 31000 2011, 8.)

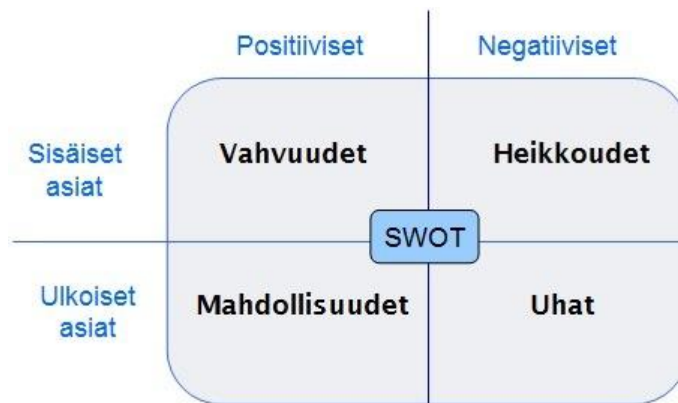
Riskienhallinta on moniulotteinen käsite, joka voi kattaa monenlaisia toimia, prosesseja, vastualueita ja vakiintuneita toimintatapoja. Tämän vuoksi ei ole olemassa yhtä yleispätevää määrittelyä siitä, mitä riskienhallinta tarkalleen ottaen käsittää. Jokaisen yrityksen on itse määriteltävä, mitä riskienhallinta merkitsee omassa toiminnassaan ja kontekstissaan. (Ilmonen, Kallio, Koskinen & Rajamäki 2010, 39.)

Riskienhallinnan määrittelyyn liittyvät vaatimukset voidaan jakaa ulkoisiin ja sisäisiin vaatimuksiin. Ilmosen ym. (2010, 21) mukaan ulkoiset vaatimukset juontuvat yleisistä laeista, säännöksistä, standardeista, ohjeista, asiakasvaatimuksista ja Corporate Governance -periaatteista. Kun taas sisäiset vaatimukset puolestaan perustuvat yrityksen visioon, strategiaan, arvoihin, sisäiseen politiikkaan ja toimintaohjeisiin. TÄSSÄ OK Yrityksen visio, strategia ja arvot muodostavat perustan riskienhallinnalle: strategia toimii konkreettisenä suunnitelmana visioon pääsemiseksi, ja arvot ohjaavat yrityksen tekemiä valintoja ja päätöksiä. Operatiiviset toimintaohjeet sisältävät muun muassa ohjeet jatkuvuuden varmistamiseen ja kriisinhallintaan. Sisäinen politiikka voi tarkoittaa esimerkiksi riskienhallintapolitiikkaa.

2.2 Swot -menetelmä

Nelikenttäanalyysi (SWOT) on laajasti hyödynnetty ja helppokäyttöinen menetelmä yritystoiminnan analysointiin. Tämän analyysin avulla voidaan tunnistaa yrityksen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Nelikenttäräudukkoa apuna käyttäen yritykset pystyvät helposti arvioimaan omaa toimintaansa. Toimintaa voidaan arvioida monin eri tavoin, mutta tärkeää olisi ymmärtää sekä nykytilanne että tulevaisuuden kannalta merkittävät tekijät. SWOT-analyysin avulla on mahdollista yksinkertaisella tavalla järjestää yrityksen toimintaa vaikuttavat seikat selkeään nelikenttämuotoon. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

SWOT-analyysin nimi juontaa juurensa englanninkielisistä termeistä strengths (vahvuudet), weaknesses (heikkoudet), opportunities (mahdollisuudet) ja threats (uhat). Tämän menetelmän avulla yrityksen sisäiset piirteet ja resurssit arvioidaan samanaikaisesti ulkoisten tekijöiden ja toimintaympäristön kehityksen kanssa. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Kuvio 1. SWOT (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

2.3 Riskien luokittelu

Eri lähteet luokittelevat riskejä eri tavoin riippuen näkökulmasta. Yksi yleisesti käytetty ja tunnustettu tapa on luokitella riskit strategisiin, taloudellisiin, operatiivisiin ja vahinkoriskeihin.

Strategisilla riskeillä tarkoitetaan tapahtumia, jotka vaikuttavat yrityksen pitkän aikavälin tavoitteisiin. Ne liittyvät liiketoimintaympäristön epävarmuustekijöihin ja niitä kutsutaankin liiketoimintariskeiksi. Strategisiin riskeihin ei ole tarjolla vakuutuksia tai muuta suoraa suojasta. Sen sijaan organisaatiolla tulee olla tehokkaat seuranta- ja raportointijärjestelmät. Strategiset riskit viittaavat riskeihin, jotka voivat vaikeuttaa organisaation strategian toteuttamista. (Viitala & Jylhä 2014, 342.)

Operatiivisen riskienhallinnan tulisi olla kiinteä osa päivittäistä liiketoimintaa. Riskit voivat yllättää, jos niihin ei ole aikaisemmin kiinnitetty huomiota. Vaikka tapahtuma ei aluksi näyttäisikään merkittävältä, sen käynnistyessä se voi uhata koko yrityksen toimintaa. Yrityksen toimintaan kuuluu jatkuva riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen, sekä niitä arvioidaan ja hallitaan säännöllisesti. Välitön raportointi johdolle näistä uusista havainnoista, ja tarvittaessa reagoidaan asianmukaisilla toimenpiteillä mahdollisimman nopeasti. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Vakuutettavissa olevaa riskiä kutsutaan vahinkoriskiksi. Vahinkoriski käsittää ainoastaan mahdollisuuden menettää. Kun taas liiketoimintariski sisältää mahdollisuuden sekä menetykseen tai voittoon. Liiketoimintariski voi myös mahdollisesti seurata vahinkoriskistä, esimerkiksi tulipalosta sattunut yritystoiminnan keskeytyminen voi aiheuttaa koko yritystoiminnan loppumisen asiakkaiden siirtyttyä kilpailijoiden palveluiden pariin. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Strategiset riskit	Taloudelliset riskit	Operatiiviset riskit	Vahinko riskit
1.Markkinariskit	1.Likviditeettiriskit	1.Sopimus- ja vastuu riskit	1. Työterveys- ja turvallisuusriskit
2.Teknologiariskit	2.Korkoriskit	2.Rikosriskit	2.Henkilöstöriskit
3.Liiketoiminnan kehitysriskit	3.Valuuttariskit	3.Kriisitilanneriskit	3.Ympäristöriskit
4.Globaalitriskit	4.Sopimusriskit	4.Tuottavuusriskit	4.Toimitilariskit
5.Viestintäriskit	5.Maariskit	5.Tietoturvariskit	5.Vahinkoriski
6.Liiketoiminnan ympäristöön liittyvät riskit	6.Pääomarakenteen riskit	6.Johtamisriskit	6.Luonnonaiheuttamat riskit
7.Poliittisen, taloudellisen ja kulttuurillisen kehityksen riskit	7.Veroriskit	7.Informaatioteknologia riskit	
	8.Vastapuoliriskit	8.Tuotannolliset riskit	
	9.Kirjanpidonriskit	9.Projektiriskit	
		10.Keskeytysriskit	

Kuvio 2. riskikategoriat (Ilmonen ym. 2010, 71)

Taloudellisia riskejä voi aiheutua yrityksille, kun heillä on epävarmuuksia vakavaraisuudessa, pääomien hallinnassa ja rahaprosessien toimivuudessa. Nämä riskit voivat olla joko positiivisia tai negatiivisia ja niillä on mahdollisesti suoria vaikutuksia yrityksen maksuvalmiuteen ja koko liiketoiminnan kannattavuuteen. Taloudelliset riskit voivat liittyä esimerkiksi korkoihin, luotonhallintaan, verotukseen ja kansainvälisissä yrityksissä myös valuuttoihin. (SRHY 2023).

On tärkeää huomata, että riskien luokittelu voi vaihdella arvioijasta, toimialasta, ajankohdasta ja tilanteesta riippuen. Riskien luokittelu on joustava työkalu, joka voidaan muokata organisaation omiin tarpeisiin. Tämä auttaa yrityksiä myös varmistamaan, että kaikki olennaiset riskit on tunnistettu ja huomioitu riskienhallinnassa. (Ilmonen ym. 2010, 70.)

2.4 Riskienhallinnan vaiheet

Riskienhallinnan kolme keskeistä vaihetta muodostavat kokonaisvaltaisen riskienhallintaprosessin, se auttaa yrityksiä suojelemaan itseään ja varmistamaan toiminnan jatkuvuuden. Riskien tunnistamisessa pyritään tunnistamaan kaikki ne tekijät ja tilanteet, jotka voivat aiheuttaa riskejä yritykselle. Yrityksen toimintaympäristöstä tarvitaan kattava selvitys, jotta tunnistaminen on mahdollista. Jo analysoidut ja tunnistetut riskit arvioidaan tarkemmin sekä siihen lisätään riskien vakavuuden ja todennäköisyyden arviointi. Tämän arvioinnin jälkeen riskit luokitellaan niiden merkittävyyden ja vakavuuden perusteella. Arvioinnin jälkeen tehdään päätöksiä, miten riskejä käsitellään. Tämä tarkoittaa riskin vähentämistä, siirtämistä, hyväksymistä tai torjumista. Tavoitteena on kehittää strategioita ja toimenpiteitä, jotka auttavat

hallitsemaan riskejä tehokkaasti. Näiden kolmen osa-alueen yhdistäminen muodostaa kokonaisvaltaisen riskienhallintaprosessin, joka auttaa yrityksiä suojelemaan itseään ja varmistamaan liiketoimintansa jatkuvuuden. (Viitala & Jylhä 2014, 341.)

Riskienhallintaprosessi alkaa määrittelemällä toimintaympäristö ja asettamalla tavoitteet. Tässä vaiheessa määritellään mille tasolle nämä riskienhallinnan tavoitteet yrityksessä halutaan asettaa ja mitä on järkevää saavuttaa. Yrityksen riskienhallinnassa halutaan kokonaisvaltainen kuva kaikista niistä tekijöistä ja toimintaympäristöistä mistä riskit yrityksessä mahdollisesti muodostuvat. Ensin rajataan toimintaympäristöt sisäisiin ja ulkoisiin. Tämän jälkeen päätetään mitä osa-alueita käsitellään. Havaituille riskeille valitaan sopiva jaottelutapa, joka auttaa yritystä tunnistamaan riskejä ja lisää ymmärrystä riskien keskinäisistä suhteista. (Ilmonen ym. 2010, 21.)

Yrityksen johdon aktiivinen ja näkyvä sitoutuminen on välttämätön edellytys kokonaisvaltaiselle riskienhallintaprosessille. Johdon vastuulla on asettaa realistiset ja selkeät tavoitteet yrityksen riskienhallinnalle. Johdon tehtävänä on laatia selkeät suunnitelmat riskienhallinnan toteuttamiseksi ja varmistaa, että tähän on käytettävissä myös riittävästi henkilö- ja materiaaliressursseja. Tämän lisäksi on johdon myös vastuulla edistää riskienhallintakulttuurin kehittymistä yrityksessä, sillä se on jokaisen yrityksen riskienhallinnan keskeinen tavoite. (Ilmonen ym. 2010, 12.)

Riskienhallinta koostuu Hopkinin (2018) mukaan seuraavista vaiheista:

- riskien tunnistaminen
- riskien arvioiminen
- riskien arvottaminen riskiluvun avulla
- merkittäviin riskeihin reagoiminen
- resurssien hallitseminen
- hallintatoimenpiteet
- raportoinnit
- riskienhallinnan prosessin arvioiminen ja kehittäminen

Kuvio 3: Riskienhallinta (Hopkin 2018)

ISO 31000 on riskienhallinnan kansainvälinen standardi, se tarjoaa riskienhallinnan prosessille selkeät ohjeet riskienhallinnan kokonaisvaltaiselle toteuttamiselle organisaatioissa. Iso 31000

auttaa organisaatioita, arvioimaan, tunnistamaan ja käsittelemään mahdollisia riskejä sekä niiden vaikutuksia. Se myös määrittelee riskienhallinnan periaatteet, prosessin ja puitteet. Tämä mahdollistaa systemaattisen riskienhallinnan läpi organisaatiossa (SFS ISO 9001 2023.)

ISO 31000 se on maailmanlaajuisesti tunnettu työkalu laadunhallintajärjestelmän rakentamiseen ja kehittämiseen, ja se soveltuu myös johtamisjärjestelmän perustaksi. Laadunhallintajärjestelmää rakentaessaan, ylläpitäessään ja kehittäessään organisaatio voi lisätä luottamusta tuotteidensa ja palvelujensa laatuun sekä varmistaa, että asiakkaiden odotukset täyttyvät. Noudattaessaan laadunhallinta prosesseja organisaatiot pystyvät tuottamaan laadukkaita palveluita ja tuotteita, tämän tarkoituksena on lisätä asiakastyytyvää. Tämän saavuttaakseen organisaation tulisi suunnitella, miten se tunnistaisi ja huomioisi riskit ja mahdollisuudet, sekä kaikki ne toimenpiteet mitä on tehtävä, jotta rikeihin voidaan vaikuttaa. Tähän sisällytetään ohjeet näiden toimenpiteiden integroimiseksi osaksi yrityksen laadunhallintaprosesseja. Tämän prosessin tavoitteena on edistää riskienhallintaa läpi koko organisaation, sekä ajattelutavoissa että toiminnassakin. (SFS ISO 9001 2023.)

Riskienhallintaprosessin keskeisimmät vaiheet sisältävät riskien tunnistamisen ja arvioinnin, riskienhallintatoimenpiteet, vahinkoihin varautumisen sekä tilanteen seurannan ja oppimisen vahingoista (SRHY, 2023).

Kuvio 4: Riskienhallinta (Viitala & Jylhä 2014, 340)

2.5 Riskien arviointi

Riskienhallinnan käsitteistössä riskianalyysi yleensä sisältää riskien arvioinnin. Riskien tunnistaminen suoritetaan eri menetelmillä, ja tämä vaihe on ehkä kaikkein keskeisin. Erityisesti

pienille ja keskisuurille yrityksille on kehitetty erilaisia kysymyssarjoja, jotka auttavat tunnistamaan yrityksen tärkeimmät riskit. Lisäksi on olemassa lukuisia muita riskien tunnistamis- ja analysointitekniikoita, kuten vikapuuanalyysi, PK-haava ja HAZOP. (SFS ISO 31000 2011.)

Riskianalyysi on olennainen osa riskienhallintaprosessia. Se toimii keskeisenä työkaluna suunnittelussa, ennustamisessa, ymmärtämisessä ja epävarmuuden hallinnassa. Kun riskit on tunnistettu, niin arvioidaan näiden riskien suuruutta ja todennäköisyyksiä. Seuraavaksi keskitytään riskien hallintaan, mikä tulisi sisältää teknisiä toimenpiteitä, kuten suojelutoimenpiteiden implementoinnin. Merkittävimpien riskien osalta on aina pyrittävä varautumaan tehokkaasti. (Juvonen ym. 2014, 8.)

Riskien ja niiden hallinnan tarkastelu ja valvonta varmistavat, että sovitut käytännöt pannaan täytäntöön. Tämä seuranta edellyttää järjestelmällistä toimintatapaa, joka sisältää riskien säännöllisen kartoituksen ja läheltä piti -tilanteiden kirjaamisen. Näistä saatuja tuloksia analysoidaan ja niiden kehittymistä seurataan säännöllisesti. Yritysten tulisi tunnistaa riskit säännöllisesti ja jatkuvasti parantaa niiden hallintaa. (Juvonen ym. 2014, 19.)

Tietyissä tilanteissa riskiä voidaan tarkastella tilastollisena vaihteluna tai mahdollisuutena odottamattomiin lopputuloksiin. Riskille voidaan antaa Suomisen mukaan matemaattinen määrittely, jossa riski on sen laajuuden ja todennäköisyyden tulo. Riski on todennäköisyys kertaa laajuus, jaettuna vakavuudella. (Arto Suominen 2003 Riskienhallinta s. 9).

Ilmosen ym, (2013, 83) mukaan riskin vaikutuksen ja todennäköisyyden yhdistelmä tuottaa riskiluvun, jota voidaan käyttää apuna arvioitaessa riskien suuruusjärjestystä. On huomioitava, että käytännössä todennäköisyys ja vaikutus eivät ole kuitenkaan samanarvoisia. Esimerkiksi riski, jonka vaikutus saa arvon 4 ja todennäköisyys arvon 1, on toteutuessaan yritykselle kohtalokkaampi kuin riski, jonka vaikutus on arvoltaan 1 ja todennäköisyysarvo 4. Silti molempien riskien riskiluku on sama, nimittäin neljä ($4 \times 1 = 4$).

Riskien arviointiin hyödynnetään usein erilaisia kaavioita ja taulukoita. Yksi tällainen apuväline riskien arvioinnissa on riskikamatriisi. Siinä käsiteltävä riski sijoitetaan kartalle sen mukaan, miten todennäköinen se on ja millaisia vaikutuksia sillä voi olla. Riskejä arvioidaan hyödyntäen kaaviossa olevia asteikkoja. Riskin todennäköisyys ja vakavuus on jaettu Oheisessa kartassa neljään luokkaan. Riskien tasoja voidaan kuvata taulukolla, johon riskit sijoittuvat todennäköisyyden ja vaikutuksen mukaan. Värit auttavat hahmottamaan riskien merkittävyyttä ja tarvittavia toimenpiteitä. Riskitaso saadaan, kun kerrotaan todennäköisyys vaikutuksella.

todennäköisyys	4				
	3				
	2				
	1				
		1	2	3	4
	vaikutus				

Kuvio 5. Riskimatriisi (Ulkoministeriö 2023)

Riskimatriisista voidaan päätellä käsittelyn tarve.

Taso	Käsittelyn tarve
Kriittinen riski (riskiluku 9-16)	<ul style="list-style-type: none"> • vaatii yleensä välittömiä toimia • edellyttää jatkuvaa seurantaa
Merkittävä riski (riskiluku 4-8)	<ul style="list-style-type: none"> • tehtävä suunnitelma riskin pienentämiseksi • seurattava
Kohtalainen riski (riskiluku 3-4)	<ul style="list-style-type: none"> • ei välttämättä tarvita toimenpiteitä • seurattava riskiä ja sen mahdollista kehittymistä
Matala riski (riskiluku 1-2)	<ul style="list-style-type: none"> • ei vaadi akutteja toimenpiteitä

Kuvio 6. Käsittelyn tarve. (Ulkoministeriö 2023)

Riskien käsittelyvaiheessa määritellään jatkotoimenpiteet, nimetään vastuuhenkilöt ja sovi-taan alustava aikataulu. Tässä vaiheessa tehdään myös päätös siitä, onko jäännösriskin taso hyväksyttävä. Jäännösriski viittaa riskitasoon, joka säilyy toimenpiteistä huolimatta tai jota ei tarkoituksellisesti haluta poistaa. Tätä voidaan kutsua myös hyväksytyksi riskiksi, joka ollaan valmiita hyväksymään. Jäännösriskin perusteella tehdään myös päätös riskinkantokyvystä. Jos hyväksytään riski, joudutaan tunnustamaan, että tämän päätöksen seurauksena voi ilmetä ne-gatiivisia seurauksia. Jos hyväksytty jäännösriski kasvaa liian suureksi, pitää miettiä muita toi-menpiteitä riskin hallitsemiseksi. On tärkeää ottaa huomioon, että riskienhallinnan toimenpi-teet ovat suhteutettuna oikein suhteessa riskiin, eli ne tuottavat lisäarvoa. (Ulkoministeriö 2023.)

Riskin käsittelyvaihtoehtoja voi olla mm, Riskin ehkäiseminen, esimerkiksi välttämällä riskiä aiheuttavaa toimintaa eli hylkäämällä jäännösriski. Riskin ottaminen tai lisääminen tiettyjen mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Riskin alkuperän poistaminen. Riskin todennäköisyyden pienentäminen. Riskin vaikutusten lieventäminen. Riskin jakaminen muiden osapuolten kanssa. Riskin säilyttäminen tietoon perustuvan päätöksen perusteella. (Ulkoministeriö 2023.)

Riskienhallintasuunnitelmaan kirjataan toimenpiteet, niiden tärkeysjärjestys, vastuut ja aikataulut. Toimenpiteiden on oltava suhteessa riskin laajuuteen ja niiden toteutus on tehtävä oikealla organisaatiotasolla. Suurimpiin riskeihin määritellään toimenpiteet riskin realisoidumisen varalta. Tärkeää on harkita rajoittavia toimia realisoiduneen riskin vaikutusten rajoittamiseksi ja keinoja, joilla selvitetään realisoiduneista riskeistä. Tämän prosessin tuloksena syntyy riskienhallintasuunnitelma, joka tarjoaa kattavan kuvan riskeistä, niiden laajuudesta, käsitteilytoimenpiteistä, vastuista ja aikataulusta. (Ulkoministeriö 2023.)

Organisaatiolla on oltava tehokkaat seuranta- ja raportointijärjestelmät strategisten riskien hallitsemiseksi, sillä näitä riskejä ei yleensä voi suojata vakuutuksilla tai perinteisillä suoja-keinoilla. Käytännössä strategiset riskit viittaavat usein niihin riskeihin, jotka voivat vaikeuttaa organisaation strategian toteuttamista. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Riskien seurantaan varten on välttämätöntä laatia riskirekisteri, johon dokumentoidaan oleelliset tiedot riskeistä, jotka on tunnistettu ja analysoitu riskien arviointiprosessissa. Riskirekisteriin tulisi kirjata riskien kuvaukset, omistajat ja hallintatoimenpiteet. Lisäksi rekisteriin tallennetaan riskien todennäköisyydet, vaikutukset ja riskitasot. Ajantasoinen ja huolellisesti laadittu riskirekisteri toimii riskien käsittelyn toimintasuunnitelmana ja sen tulisi olla dynaaminen dokumentti, jota säännöllisesti seurataan ja päivitetään. (Hopkin 2018, 87-94.)

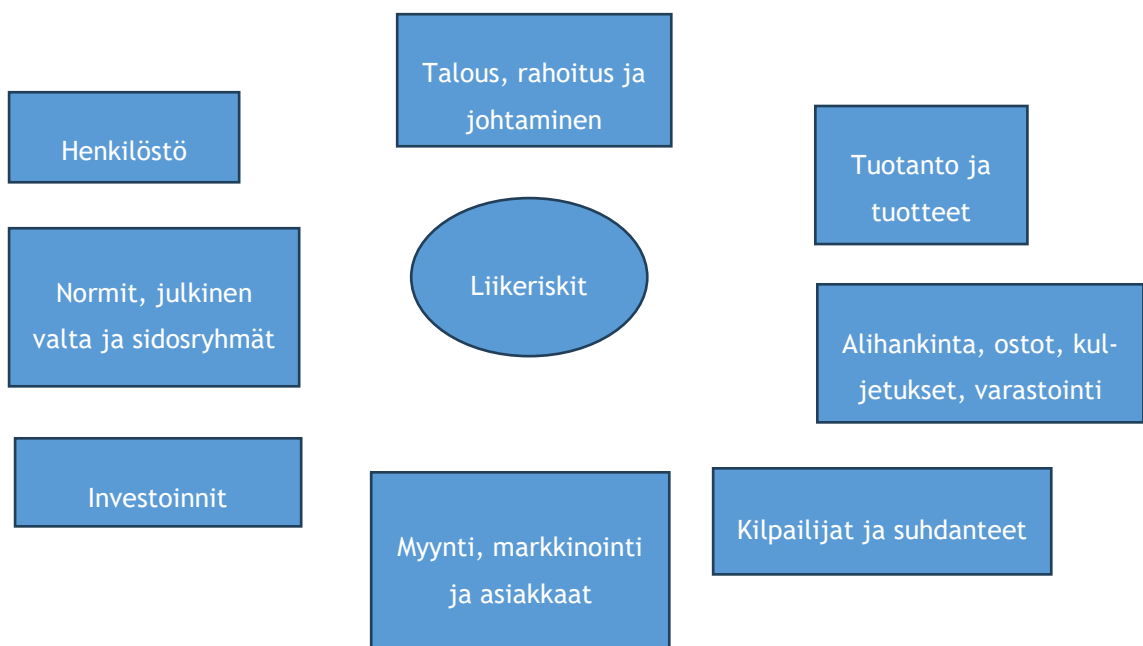
Riskirekisteri voi yksinkertaisimmillaan olla tietokoneelle tallennettu dokumentti, mutta se voi myös olla osa organisaation asianhallintajärjestelmää tai toimintajärjestelmää. Tarvittaessa riskienhallintaa varten voidaan käyttää erillistä riskienhallinnan tietojärjestelmää. Yhteinen tietojärjestelmä organisaation sisällä mahdollistaa tehokkaan kommunikoinnin riskeistä organisaatiossa, edistään kaikkien ymmärrystä riskeistä. Tämän tyyppistä toiminnallisuutta on vaikeampi saavuttaa yksittäisellä tallennetulla dokumentilla. (Hopkin 2018, 87-94.)

2.6 Riskilajit

Riskien helpomman tunnistamisen ja hallinnan vuoksi ne jaetaan riskilajeihin, jotta niitä voidaan tarkastella kokonaisuutena, jossa eri osatekijät vaikuttavat toisiinsa. Tyypillisiä riskilajeja voivat olla esimerkiksi liiketoimintariskit, henkilöriskit, tietoriskit ja ympäristöriskit. Riskilajien keskinäiseen tärkeysjärjestykseen vaikuttavat yrityksen koko ja toimiala. Esimerkiksi pienemmissä yrityksissä saattaa henkilöriskeillä olla suurempi merkitys kuin suurissa yrityksissä. (Juvonen ym. 2014, 29.)

2.6.1 Liiketoimintariskit

Liiketoimintariskit voivat saada alkunsa joko yrityksen sisäisistä prosesseista tai liiketoimintaympäristöstä. Jokaisella yrityksen sisäisellä prosessilla on vaikutuksensa koko liiketoimintaan, ja niissä kaikissa piilee omat riskinsä. Hallitsemalla liiketoimintariskejä yritys voi tehokkaasti kehittää arvoaan ja samalla ennaltaehkäistä tappioita, samalla se voi myös välttää liiketoimintaan liittyvät vaarat ja hyödyntää markkinoilla tarjolla olevat mahdollisuudet. Liiketoimintariskeihin yrityksessä kuuluu mm. rahoitusriskit, strategiset riskit, asiakkuuksiin liittyvät riskit, operatiiviseen toiminnan riskit, sisäisten prosessien riskit, innovaatiotoiminnan riskit ja liiketoiminnan ympäristön riskit. (Juvonen ym. 2014, 29-31.)

Kuvio 7: Liikeriskit (Juvonen ym. 2014)

2.6.2 Henkilöstöriskit

Henkilöriskillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät yrityksen henkilöstöön ja voivat vaikuttaa haitallisesti sen liiketoimintaan. Nämä riskit voivat ilmetä työsuhteen aikana tai sen päättymisen jälkeen. Esimerkkejä tällaisista riskeistä ovat salassapitosäädökset, eläkevastuut sekä mahdolliset työoikeudelliset rikos- ja riita-asiat. Henkilöriskit voivat syntyä sekä yrityksen sisäisistä että sen toimintaympäristöstä lähtevistä tekijöistä. Riskitekijöitä voivat olla vakinaisen henkilöstön lisäksi myös alihankkijat ja vuokratyöntekijät. Yrityksen henkilöstö ja johto voivat olla sekä potentiaalisia riskejä että mahdollisuuksia. Pienen yrityksen henkilöstön

osaaminen, ammattitaito, sitoutuminen ja motivaatio ovat keskeisiä tekijöitä yrityksen menestyksessä. (Juvonen ym. 2014, 60.)

Henkilöstöriskien hallintaan liittyvät velvoitteet perustuvat suurelta osin työolainsäädäntöön. Vaikka yrityksen johto, esimiehet, HR-osasto ja työturvallisuusorganisaatio ovat keskeisessä asemassa henkilöstöriskien hallinnassa, on tärkeää muistaa, että tämä on yrityksen yhteinen tehtävä. Jokaisella työyhteisön jäsenellä on oma osuutensa, roolinsa ja vastuunsa tässä prosessissa. (Juvonen ym. 2014, 61-63.)

2.6.3 Omaisuusriskit

Riskeistä helpoimmin tunnistettavia ovat omaisuusriskit, niiden hallinta on tärkeää liiketoiminnan jatkuvuuden kannalta. Omaisuuteen kohdistuvia riskejä voidaan kutsua omaisuusriskien alalajeiksi, niitä on mm, tulipalot, ilkivalta, varkaudet, luonnonilmiöiden aiheuttamat vahingot, omaisuuden särkyminen ja katoamiset yms. Usein riskit toteutuvat päällekkäin, esimerkiksi tulipaloissa voi sattua henkilöriskejä sekä vesivahinkoja. (Juvonen ym. 2014, 86-87.)

Jos yrityksen tuotantotilat kärsivät palovahingoista, tuotanto voi keskeytyä väliaikaisesti, ja varastojen tuhoutuminen voi estää tuotteiden myynnin. Pelkkä vahingon korjaaminen ei aina palauta tilannetta ennalleen. Jos yrityksen kiinteistön korjaustyöt viivästyvät, vanhat asiakkaat saattavat siirtyä kilpailijoiden tuotteisiin. Yritykset saattavat myös laiminlyödä riskienhallinnan huonoina aikoina, vaikka se olisi erityisen tärkeää. Pienetkin toimintahäiriöt voivat pahentaa taloudellista tilannetta, etenkin jos henkilöstöä on vähennetty ja investoinnit ovat jäissä, mikä heikentää yrityksen riskinsietokykyä. Hyvin hallintoitu riskienhallinta voi tehdä yrityksestä houkuttelevan työpaikan. (Juvonen ym. 2014, 87.)

Yrityksen keskeytysriski ilmenee silloin, kun yrityksen toiminta on pakko pysäyttää omaisuusvahingon takia. Tällainen vahinko voi johtua esimerkiksi tulipalosta, rikoksesta tai vuotovahingosta. Keskeytyksen syy voi olla myös keskeisen laitteen tai koneen vikaantuminen. Itse vahinko ei välttämättä ole suoraan vaarallinen yritystoiminnalle, mutta toiminnan pysähtyminen voi aiheuttaa merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Palkat on maksettava ja kulut jatkavat kertymistään, mutta tuotanto on seis. Asiakkaat eivät voi odottaa tuotteitaan, ja he voivat vaihtaa toimittajaa, mikä puolestaan johtaa menetettyihin kauppoihin. Tämä vaikuttaa myös yrityksen maineeseen negatiivisesti. (Juvonen ym, 2014, 102.)

Yleensä keskeytysvahingon suuruutta mitataan menetetyllä katteella. Keskeytysriskin tapahtuessa yritykselle saattaa kuitenkin aiheutua useita muita ongelmia, jotka voivat olla jopa pitkäaikaisia. Keskeytysjakson aikana tavarantoimittajat ja alihankkijat joutuvat etsimään uusia yhteistyökumppaneita. Entinen yhteistyömalli ei ehkä ole enää mahdollinen keskeytysjakson jälkeen. Jos palveluyritys tai myymälä joutuu siirtymään uusiin tiloihin vahingon seurauksena,

vanhojen asiakkaiden houkuttelevuus uuteen osoitteeseen voi olla vaikeaa. (Juvonen ym. 2014 103.)

Yritysten merkittävä haaste liittyy liiketoiminnan keskeytymättömyyden ja luotettavuuden varmistamiseen. Ponnistelut nopeuden, tehokkuuden ja pienten varastojen saavuttamiseksi edellyttävät kaikkien osapuolten tarkkaa aikataulujen noudattamista. Vaikka toimitus asiakkaalle viivästyisi vain päivän, se voi aiheuttaa heille merkittävää haittaa. Pahimmassa tapauksessa yrityksesi joutuu vastuuseen viivästyksestä aiheutuneista kustannuksista. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Keskeytysriskiin tulee varautua harkitsemalla ennakkoon niitä toimenpiteitä, jotka voivat vähentää keskeytyksen vaikutuksia yrityksen toimintaan ja taloudelliseen tulokseen. Nopeampi toipuminen keskeytysriskistä on mahdollista, jos etukäteen on harkittu vaihtoehtoisia tapoja, joilla yritystoimintaa voidaan jatkaa, jos nykyinen toiminta ei ole mahdollista. Yrityksen on varmistettava korvaavien koneiden ja laitteiden saatavuus. Lisäksi on tärkeää tiedottaa asiakkaita ja jälleenmyyjä keskeytystilanteista sekä huolehtia tavarantoimituksista, mikä auttaa lieventämään mahdollisia asiakasmenetyksiä. Tällaiset suunnitelmat ja toimenpiteet auttavat yritystä selviytymään keskeytystilanteista tehokkaasti. (Juvonen ym. 2014, 104.)

Joissakin tilanteissa yrityksen keskeytysvakuutuksen hankkiminen voi olla jopa tärkeämpää kuin omaisuuden vakuuttaminen. Toiminnan keskeytymisen aikana yritys joutuu kantamaan useita kiinteitä kustannuksia, kuten palkat ja vuokrat. Yleensä keskeytysvakuutuksen myöntämisen edellytyksenä on, että kyseessä oleva omaisuus on vakuutettu omaisuusvakuutuksella. Tämä varmistaa, että yrityksellä on suojaa toiminnan häiriötilanteissa ja että se voi selviytyä taloudellisista velvoitteistaan keskeytyksen aikana. (Juvonen ym. 2014, 104.)

Vastuuriskiksi kutsutaan sitä, jos aiheuttaa vahinkoa toiselle osapuolelle, kuin itselleen. Silloin yritys on velvollinen korvaamaan aiheutuneen vahingon. Tämä vahinko voi johtua yrityksen toiminnasta, teosta, laiminlyönnistä tai tuotteesta, mikä voi aiheuttaa henkilö- tai esinevahinkoja. (Juvonen ym. 2014, 106.)

Vastuuriski aiheuttaa yritykselle toteutuessaan korvausvelvollisuuden tai tulojen menetystä. Yritys voi siis joutua vahingonkorvausvastuuseen, jos sen toiminta aiheuttaa vahinkoa. Riskin taustalla vaikuttaa lainsäädäntö. Myös työntekijän aiheuttamat vahingot jäävät usein yrittäjän kannettavaksi. (Suominen 2003, 15.)

Vahingonkorvaus voi pahimmillaan olla ylitsepääsemätön taakka, ja sen seurauksena syntyneet menetykset voivat olla yritykselle kohtalokkaat, jolloin vanhat asiakkaat siirtyvät kilpailijoille. Vahingonkärsijät voivat viedä riitatapaukset myös oikeuden käsiteltäviksi. Tämänlaisissa tapauksissa esimerkiksi oikeudenkäyntien kustannukset, yhdessä mainehaittojen kanssa,

vievät yrityksen voimavaroja vahinkojen selvittämiseen. Vastuuriskin toteutuminen saattaa pahimmillaan johtaa koko yrityksen kaatumiseen. (Juvonen ym. 2014, 106.)

2.6.4 Ympäristöriskit

Ympäristönsuojelu ja ympäristöriskien tunnistaminen ovat keskeisiä osa-alueita pk-yritysten toiminnassa. Yrityksen ympäristönsuojelutoimet vaikuttavat siihen, millaisen kuvan se jättää asiakkaille, paikallisille asukkaille ja muille sidosryhmille. Ympäristönsuojeluun panostaminen saattaa vaikuttaa myönteisesti yrityksen maineeseen. Yritykset ovat vastuussa aiheuttamistaan ympäristövahingoista ja niiden mahdollisesti aiheuttamista kustannuksista. Niillä on velvollisuus noudattaa voimassa olevaa ympäristölainsäädäntöä, lupaehtoja ja muita säännöksiä. Nykypäivän vastuullisen yrityksen tulisi myös huomioida raaka-aineiden ja energian käytön vastuullisuus ja tehokkuus. Samalla on vähennettävä yrityksen hiilijalanjälkeä. Nämä kaikki korostavat ympäristöasioiden huomioimista yrityksen päivittäisessä toiminnassa. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Yrityksen toiminnan eri osa-alueilla saattaa syntyä riskejä ympäristön pilaantumiseen. Nämä riskit voivat liittyä muun muassa raaka-aineiden säilytykseen, tuotantoprosessiin, valmiiden tuotteiden käsittelyyn, korjaus- ja huoltotoimenpiteisiin sekä kiinteistön rakenteisiin. Henkilöstön tietämättömyys ympäristövahingoista lisää myös niiden riskiä. Onnettomuustilanteissa esimerkiksi vaaralliset aineet voivat levitä äkillisinä päästöinä, mikä aiheuttaa välittömän uhan levitessään ilmassa, maaperässä, vesistöissä tai pohjavedessä. Toisaalta laitevika tai huomamatta jäänyt vuoto voi hiljalleen aiheuttaa ympäristön vähittäistä pilaantumista. Jos ympäristöriski toteutuu, niin se voivat vaikuttaa haitallisesti sekä ihmisten että muiden eliöiden terveyteen ja yleiseen elinympäristön laatuun. (Suomi.fi, 2023.)

Yritys on myös taloudellisesti vastuussa mahdollisista ympäristövahingoista, joten on tärkeää varmistaa riskien asianmukainen hallinta. Ympäristöriskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka voivat vaikuttaa ihmisten terveyteen, elin- ja työympäristöön sekä muihin eliöihin ja fyysiseen ympäristöön. Näihin riskeihin sisältyvät sekä normaalitoiminnan että poikkeuksellisten tilanteiden, kuten onnettomuuksien, aiheuttamat päästöt ympäristölle. Kiinteistöjen ympäristöriskit voivat liittyä niiden aiempaan käyttöön ja mahdollisiin piileviin ongelmiin, jotka juontavat juurensa aiempiin toimintoihin. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Yritystoimintaan liittyviä ympäristöriskejä tulee systemaattisesti tunnistaa ja analysoida. Yrittäjän on arvioitava näiden riskien todennäköisyys ja mahdolliset seuraukset, sekä harkittava laajasti erilaisia mahdollisia skenaarioita että niiden syitä, välttääkseen näiden riskien toteutumisen. Toimintatavat mahdollisten riskitapausten varalle kannattaa suunnitella jo etukäteen laatimalla selkeät ja yksiselitteiset suunnitelmat mahdollisia onnettomuuksia ja muita

poikkeustilanteita varten. Työntekijöitä ohjeistamalla, kouluttamalla ja opastamalla poikkeustilanteita varten voidaan minimoida mahdollisten riskien toteutumisesta aiheutuvat haitat. (Suomi.fi 2023.)

On huomioitava, että ympäristöriskien hallinta ei välttämättä tuo välittömiä säästöjä yritykselle. Kuitenkin niiden toteutuessa seuraukset voivat olla merkittäviä, sillä lainsäädännön mukaan ympäristöhaitan aiheuttaja on velvollinen korvaamaan vahingon kärsineelle osapuolelle. Ympäristövahingoissa on käytössä ankaran vastuun periaate, siinä haitan aiheuttaja vastaa aiheuttamistaan vahingoista, vaikka ne olisivat tahattomia. Esimerkiksi öljyvudon seurauksena maaperän pilaantuminen, on täysin aiheuttajan vastuulla. Pilaantumisen aiheuttaja on velvollinen puhdistamaan maaperän niin, ettei siitä aiheudu terveyshaittoja tai ympäristölle haittaa. Usein maaperän puhdistamisen hoitaa jokin muu taho, mutta lasku päättyy sen aiheuttajalle. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Suomen riskienhallinta yhdistyksen (2023) mukaan Ympäristöriskien tunnistaminen ja hallinta ovat tärkeitä myös siksi, että ympäristölainsäädäntö asettaa usein tiukkoja rajoituksia tai jopa kieltää riskialttiita toimintoja. Lisäksi lainsäädäntö velvoittaa toimimaan aktiivisesti mahdollisten ympäristövahinkojen minimoimiseksi. On syytä huomauttaa, että tahallinen ympäristövahingon aiheuttaminen tai ympäristölupien laiminlyöminen voi johtaa rikosoikeudellisiin seuraamuksiin, sillä ympäristörikoksista on säädetty rikoslaisa. Tällainen lainsäädäntö perustuu tavoitteeseen suojella yhteiskuntaa ja luontoa ympäristöriskeiltä sekä ennaltaehkäistä onnettomuuksia, joiden seuraukset voivat olla peruuttamattomia ja tuottaa korvaamattomia vahinkoa. Ympäristölainsäädäntö pyrkii varmistamaan yrityksen vastuullisen toiminnan ympäristön suhteen.

2.6.5 Tietoriskit

Jokaisessa yrityksessä on tietoja, jotka ovat kriittisiä sen toiminnalle, kuten asiakastiedot, tuotannonohjaustiedot, tuoteideat ja markkinointisuunnitelmat. Tietoa esiintyy monessa eri muodossa, kuten henkilökohtainen osaaminen ja kokemustieto, asiakirjat, sopimukset, ohjeet, suunnitelmat ja muut paperidokumentit sekä tietojärjestelmissä olevat asiakas-, tilaus- ja palkkatiedot ja muut tiedot. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Tietoriskit ovat pitkään olleet aliarvioituja, ja niiden hallinta ei aina ole riittävällä tasolla. Yrityksen on mahdollista huolehtia tietoriskeistä suurelta osin itse, mutta esimerkiksi tietoverkkojen suojaus vaatii usein asiantuntija-apua. Tärkeää on tiedostaa yrityksen keskeiset tiedot, kehittää toimintaa turvallisempaan suuntaan ja hyödyntää monipuolisia turvajärjestelyjä. Tekninen suojaus on tässä vain yksi osatekijä. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Monille yrityksille tiedot ovat suurin pääoma, mutta niiden hallintaan ja suojaamiseen ei aina kiinnitetä riittävästi huomiota. Yrityksen kannalta on tärkeää tietojen oikeellisuus,

ajantasaisuus ja luotettavuus. Yrityksen kannalta tärkeiden tietojen pitää olla saatavilla, mutta niiden ei tule päätyä ulkopuolisten, asiaankuulumattomien henkilöiden käsiin. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

Tietoturvallisuus on olennainen osa liiketoimintaa, ja yritysten maine on kärsinyt, kun tietoja on päässyt väärin käsiin. Tärkeintä on suojata ne yrityksen tärkeät tiedot ja resurssit, jotka ovat olennaisia liiketoiminnan kannalta. Tärkeiden tietojen vuodettua ulkopuolisille, yritys menettää arvokasta tietopääomaa ja mahdollisesti myös maineensa. Tietoriskit ovat monimutkaistuneet ja niiden ennakoiminen on entistä haastavampaa. Nämä riskit eivät tunnusta kansallisia rajoja, sillä tietoverkot ovat globaaleja ja samat ohjelmistot ovat käytössä eri maanosissa. Monet pienet ja keskiuuret yritykset eivät yleensä arvioi tietoriskejä, ja turvatoimien puutteet tulevat ilmi vasta, kun vahinko tai häiriö on jo tapahtunut. (Juvonen ym. 2014, 150-151.)

ISO 27001 on standardisarja, joka on suunniteltu tukemaan tietoturvallisuuden hallintajärjestelmiä. Sarja sisältää suosituksia, jotka liittyvät tietoturvallisuuden hallintaan, riskien arviointiin ja hallintaan. Nämä ohjeistukset ovat arvokkaita työkaluja tietoturvallisuuden suunnittelussa ja ylläpidossa, tarjoten yrityksille ja organisaatioille käytännön ohjeita ja suosituksia tietoturvatyökalujen toteuttamiseksi. Nämä suositukset auttavat suojaamaan taloudellista informaatiota ja työntekijöiden henkilötietoja. ISO 27001 -sarja käsittää erilaisia standardeja, kuten sanastoa, vaatimuksia, toimintaperiaatteita, käytäntöjä ja menetelmiä, jotka liittyvät tietoturvan hallintaan ja riskien arviointiin. Yritykset voivat varmistaa tieto-omaisuuden asianmukaisen hallinnan ja jatkuvan kehityksen noudattamalla näitä tietoturvallisuuden hallintajärjestelmästandardeja. (SFS ISO 27001 2022.)

3 Riskienhallintasuunnitelman laatiminen Porkkalan venesäilytykselle

Porkkala Trading ja sen alatoiminimi Porkkalan venesäilytys on vuonna 2022 perustamani osakeyhtiö. Yhtiö ei ole vielä aloittanut toimintaansa millään osa-alueella. Porkkalan venesäilytyksen tarkoitus on tarjota asiakkaille nimensä mukaisesti veneiden talvisäilytystä, pesua ja huoltoja, myöhemmin mahdollisesti myös veneiden myyntiä. Olen tehnyt aiemmin liiketoimintasuunnitelman yritykselle ja nyt opinnäytetyössä keskitynkin yrityksen riskienhallintaan. Seuraavassa luvussa käsittelen opinnäytetyön toteutusta ja käytettyjä menetelmiä. Opinnäytetyö oli jaettu useaan työvaiheeseen, ja niiden aikataulu sekä vaiheet on esitetty tiivistetysti taulukossa 1.

Helmi - maaliskuu 2023

- Aiheen valinta
- Liiketoimintasuunnitelma Porkkalan venesäilytys
- Aiheanalyysi

Huhtikuu- toukokuu 2023

- Liiketoiminnan suunnittelu ja käytännön yritystoiminta (Centria AMK)
- Liiketoimintasuunnitelman teko

Kesäkuu - elokuu 2023

- Tietoperustan kerääminen ja tutustuminen
- Aiheen muuttaminen pienyrityksen riskienhallintasuunnitelman laatimiseksi

Elokuu - lokakuu 2023

- Teoria osuuden kirjoittaminen
- Otsikon vaihto ”Mikroyrityksen riskienhallintasuunnitelmaksi”

Marraskuu 2023

- Opinnäytetyön kirjoittaminen, Riskienhallinta Porkkalan venesäilytys
- suunnitelman esitys 28.11

Joulukuu - maaliskuu 2023-2024

- Opinnäytetyön esittäminen

Taulukko 1: Opinnäytetyön aikataulu

Opinnäytetyön aikataulun ja prosessin sujumisen osalta voin todeta, että se eteni hitaammin, kuin olin suunnitellut. Palasin opintovapaiden jälkeen työelämään 2023 toukokuussa, mikä hidasti projektin valmistumista usealla kuukaudella. Alkuperäisen suunnitelman mukaan opinnäytetyön oli tarkoitus valmistua viimeistään joulukuussa. Lisäksi minulla oli välillä päivitys

ongelmia Teams-sovelluksen ja Wordin välillä, mikä aiheutti viivästyksiä ja uudelleen kirjoittamista.

3.1 Riskienarviointi

Olen käyttänyt kolmea eri riskienarviointi menetelmää, Swot - analyysia, riskienluokittelua ja riskirekisteriä. Nämä menetelmät sopivat mielestäni hyvin mikroyrityksen riskienhallintaan, koska ne ovat yksinkertaisia ja helposti ajan tasalla pidettäviä. Aloitin riskien analysoinnin Swot-analyysista, jonka jälkeen luokittelin riskit. Näistä koostin riskirekisterin, mikä on opinäytetyön liitteenä.

3.1.1 SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on hyödyllinen väline yrityksen suunnittelussa ja jatkuvassa kehittämisessä, ohjaten huomion oikeisiin painopistealueisiin. Analyysi toteutetaan tallentamalla nelikenttään yrityksen sisäiset tekijät, eli vahvuudet ja heikkoudet, sekä ulkoiset tekijät, eli mahdollisuudet ja uhat. Näin se antaa kokonaisvaltaisen kuvan yrityksen tilanteesta. Tätä suunnitelmaa voi käyttää apuna minkä tahansa yrityksen riskienhallinnan suunnitteluun. (Viitala & Jylhä 2013, 49-50.)

SWOT - analyysi on laajalti hyödynnetty ja yksinkertainen yritystoiminnan analyysimenetelmä, se sopii erittäin hyvin mikroyrityksen riskien kartoitukseen. Tämän analyysin avulla tunnistin yritykseni vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Nelikenttärudukon avulla arvioin tehokkaasti yritykseni toimintaa, haluan selvittää sekä nykytilanteeseen että tulevaisuuteen vaikuttavat tekijät. SWOT-analyysi tarjoaa yritykselleni yksinkertaisen keinon järjestellä näitä eri tekijöitä nelikenttämutoon. (Suomen riskienhallintayhdistys 2023.)

SWOT-analyysi soveltuu käytettäväksi kaikenlaisissa yrityksissä ja organisaatioissa. Tarkastelu voi kohdistua joko koko yritykseen tai syvällisemmin johonkin yritystoiminnan osa-alueeseen, kuten markkinoihin, tuotteisiin tai henkilöstöön. Yksityiskohtaisempi tarkastelu on rajatumpi, mikä mahdollistaa keskittymisen tiettyihin osa-alueisiin. SWOT-analyysi on parhaimmillaan yksinkertainen menetelmä, jota voi käyttää joko yksilö- tai ryhmätöinä yrityksessä. Yksi tehokas lähestymistapa on antaa jokaisen yksilön tehdä alustava analyysi itsenäisesti ja dokumentoida nelikenttään yrityksen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Tämän jälkeen ryhmätöinä yhdistetään kaikki ajatukset, ja aivoriihi -menetelmällä voidaan kattavasti tarkastella yrityksen tilannetta. (Viitala & Jylhä 2013, 50.)

3.1.2 Riskien luokittelu

Sisäiset ja ulkoiset riskit jaoin neljään riskikategoriaan. Kategorioita ovat strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit, joista jokaisesta on määritetty kyseiseen kategoriaan kuuluvat riskit. Kartan osioissa on yrityksen kannalta keskeiset riskit. Saman riskin voi sijoittaa kartalle useampaan kertaan, jos se liittyy useampaan kuin yhteen riskikategoriaan. Tämä kokonaisuus auttoi ymmärtämään ja hallitsemaan riskejä tehokkaammin. Riskientunnistamisessa käytin myös yksinkertaista "mitä jos" kysymystä. Nämä yksinkertaiset toimenpiteet olivat jo tyydyttäviä mikroyrityksen riskien tunnistamisessa. (Ilmonen, Kallio, Koskinen & Rajamäki 2013, 64.)

Riskien tunnistamisen jälkeen on arvioin tunnistettujen riskien suuruutta ja todennäköisyyksiä. Riskien arvioinnissa käytin työvälineenä riskikarttaa. Riskikartassa käsiteltävät riskit sijoitin kartalle niiden todennäköisyyden ja vaikutusten perusteella. Asteikkoja hyödyntäen riskien todennäköisyydet ja vakavuudet jaoin kartassa neljään luokkaan. Riskit sijoitin todennäköisyyden ja vaikutuksen perusteella. Eriväriset alueet auttoivat hahmottamaan riskien merkittävyyttä ja tarvittavia toimenpiteitä. Lopullisen riskitason laskin kertomalla todennäköisyys ja vaikutus yhteen.

Riskien tunnistamisen ja arvioinnin jälkeen, analysoin ne, sekä arvioin tunnistettujen riskien suuruutta ja todennäköisyyksiä. Tämän jälkeen keskityin riskien hallintaan, mikä sisälsi teknisten toimenpiteiden toteuttamisen, kuten suojelutoimenpiteiden implementoinnin. Oman yritykseeni kohdistuvien merkittävien riskien osalta pyrin aina varautumaan mahdollisimman tehokkaasti.

3.1.3 Riskien käsittely

Riskien käsittelyvaiheessa määritin jatkotoimenpiteet ja päätin alustavasta aikataulusta. Tässä vaiheessa päätin myös hyväksyttävän jäännösriskin tason, mikä viittaa siihen riskitasoon, joka säilyy toimenpiteistä huolimatta tai jota ei tarkoituksellisesti poisteta. Tätä kutsutaan hyväksytyksi riskiksi. Harvinaisemmat ja vähäisemmät riskit, joilla on vähäiset vaikutukset, jätin tarkoituksellisesti ilman toimenpiteitä, etenkin jos niiden käsittely vaati merkittäviä resursseja. Riskienhallintapäätöksissä keskityin erityisesti vakaviin uhkiin ja pyrittiin varmistamaan, että yrityksellä on asianmukaiset suojaukset ja varautumissuunnitelmat näiden riskien varalta. Tämä auttaa yrittäjää suojelemaan liiketoimintaan ja varmistamaan sen jatkuvuuden erilaisissa tilanteissa.

Jäännösriskin perusteella tein myös päätöksen riskinkantokyvystä. Hyväksymällä riskin, tunnustin, että päätöksen seurauksena saattoi ilmetä negatiivisia seurauksia, eikä riskiä voitu täysin eliminoida. Jos jäännösriski kasvoi liian suureksi, harkitsin muita toimenpiteitä. Näitä vakavia riskejä varten otin käyttöön kattavat vakuutukset, mukaan lukien

keskeytysvakuutuksen ja vastuuvakuutuksen, jotka kattavat esimerkiksi palovahingot, myrskyvahingot ja veneiden käsittelystä johtuvat vahingot. Oli myös tärkeää, että riskienhallinnan toimenpiteet olivat oikeassa suhteessa riskiin ja tuottivat yritykselleni lisäarvoa.

Tavoite on saada yritykseni resilienssi tehokkaaksi. Tämä vaatii jatkuvaa riskien arviointia ja tarkastelua päivittäisessä toiminnassa. Keskeisenä osana tätä pyrkimystä, pitää kiinnittää erityistä huomiota riskienhallintaan ja varautumissuunnitelmiin. Tämä auttaa yrittäjää reagoimaan nopeasti mahdollisiin uhkiin ja varmistamaan, että yritys voi säilyttää joustavuutensa ja toimintakykynsä myös vaikeissa tilanteissa. Jatkuvan riskienhallinnan avulla pyritään luomaan vahva perusta yrityksen kestäväydelle ja menestykselle pitkällä aikavälillä.

Riskien seuranta varten tein riskirekisterin, johon dokumentoin oleelliset tiedot tunnistetuista ja analysoiduista riskeistä. Riskirekisteriin kirjasin riskien kuvaukset, omistajat ja hallintatoimenpiteet. Lisäksi rekisteriin tallensin riskien todennäköisyydet, vaikutukset ja riskitasot. Ajantasoinen ja huolellisesti laadittu riskirekisteri toimii dynaamisena riskien käsittelyn toimintasuunnitelmana, jota säännöllisesti seuraan ja päivitän.

Riskirekisteri on yksinkertaisimmillaan tietokoneelle tallennettu dokumentti. Tarvittaessa riskienhallintaa varten voi tulevaisuudessa käyttää erillistä riskienhallinnan tietojärjestelmää, jos se katsotaan tarpeelliseksi. Yrityksen yhteistä tietojärjestelmää käyttävä riskirekisteri mahdollistaisi tehokkaan ja laajan kommunikoinnin riskeistä, edistäen kaikkien ymmärrystä riskeistä. (Hopkin 2018, 87-94.)

4 Riskienarviointi Porkkalan venesäilytys

Porkkalan venesäilytys sijaitsee Porkkalassa, eteläisellä Kirkkonummella. Pihapiirissä on jo valmiina säilytystilaa ja paikka veneiden nostolle, harkinnassa on myös veneiden myynti ja kuljetuspalvelut tulevaisuudessa. Yritys keskittyy alle 3500 kg painavien venetrailereilla kuljettavien veneiden talvisäilytykseen. Sijaitessaan meren läheisyydessä yritys mahdollistaa asiakkaille veneiden tuomisen ja noutamisen vesiteitse. Edellä mainittuihin toimintoihin kohdistuu luonnollisesti myös paljon erilaisia riskejä. Riskienhallintasuunnitelmani keskittyi Porkkalan venesäilytyksen toimintaan.

Venesäilytysyrityksen riskienhallinta vaatii systemaattista lähestymistapaa ja kokonaisvaltaista kuvaa yrityksen toimintaympäristöstä, sekä kaikkien osakkaiden sitoutumista alusta asti. Riskienhallinnalle asetettiin korkeat tavoitteet heti alusta saakka, sillä laadukas riskienhallinta on olennainen osa liiketoimintaa ja auttaa välttämään ongelmia. Riskeille valittiin soveltuva jaottelutapa, mikä auttoi niiden tunnistamisessa ja paransi ymmärrystä niiden keskinäisistä suhteista. Riskienhallinnassa pyrittiin luomaan kokonaisvaltaisen kuvan siitä, mistä tekijöistä ja toimintaympäristöistä riskit Porkkalan venesäilytyksen toiminnassa muodostuvat.

4.1 Porkkalan venesäilytyksen riskienluokittelu

Käyttämässäni riskienhallintamenetelmissä oli luonnollisesti paljon samankaltaisia havaintoja, ja eri menetelmillä saadut tulokset alkoivat jo toistaa itseään. Tämän vuoksi mikroyrityksen riskienhallinnan aloittamiseen riittää mielestäni yksi menetelmä, jotta yrittäjän kynnyks tarkastella riskejä ei kasva liian suureksi. Mikroyrittäjän on helppo valita tämän työn menetelmistä itselleen sopivin. Jos nämä menetelmät tuntuvat liian raskailta, niin voi aina ottaa yksinkertaisen ”mitä jos” menetelmän käyttöön.

4.1.1 Strategiset riskit

Porkkalan venetalon tapauksessa strategiset riskit voivat liittyä esimerkiksi laajentumiseen telakoinnin, huollon tai tilojen hankinnan suhteen, sekä mahdolliseen laajentumiseen veneiden ja moottoreiden myyntiin. Vakuuttaminen olisi tässä tilanteessa kallista ja hankalaa, joten liikeriski jäisi suureksi. Liiketoiminnan laajentaminen vaatisi lisälainanottoa, uusien tilojen hankintaa ja uusien työntekijöiden palkkaamista.

Porkkalan venesäilytys voi vähentää riskejä aloittamalla laajentumisen asteittain. Toiminnan tehostaminen voi olla vaihtoehto, esimerkiksi vuokraamalla tyhjäksi jäänyttä tilaa kesäaikoina eri tarkoituksiin. Tämä mahdollistaa riskien hallitun hallinnan ja organisaation vakaan kasvun. Onnistuessaan laajentuminen tarjoaisi positiivisia kasvumahdollisuuksia, mutta epäonnistuaan se voisi tuoda mukanaan merkittäviä negatiivisia seurauksia.

Kesäkaudella säilytyspaikkoja voisi vuokrata, vaikka autojen tai traktoreiden suojapaikaksi. Myös erittäin kauniin maalaismaiseman takia, vanhat hallit voisivat tuottaa minulle lisätuloja esimerkiksi juhlapaikkana. Kausiluonteisen työn luonteen vuoksi henkilöstön palkkaaminen ja osaamisen ylläpitäminen voivat olla haasteellisia. Työntekijäkustannukset suhteessa liikevaihtoon ovat myös korkeita.

4.1.2 Taloudelliset riskit

Porkkalan venesäilytyksen yksi merkittävä taloudellinen riski liittyy siihen, että se on käytännössä yhden henkilön varassa. Jos omistajan taloudellinen tilanne heikkenee, vaikuttaa se koko yritystoiminnan talouteen samassa suhteessa. Yrityksen kirjanpito ja muu taloushallinnon prosessit suositellaan myös turvaamaan ottamalla hyvän tilitoimiston avuksi heti alusta alkaen.

Porkkalan venesäilytys Oy tulee ottamaan huomioon luottoriskin sisällyttämällä takauksen veneiden säilytystehtoihin. Käytännössä asiakas käyttää venettään panttina, mikä estää laskun maksamatta jättämisen. Koska vene on todennäköisesti arvokkaampi kuin säilytysmaksu,

asiakkaalle ei ole taloudellisesti järkevää olla maksamatta tietäen, ettei hän saa venettään ulos varastosta ennen maksun suorittamista.

Markkinariski liittyy markkinaolosuhteiden muutoksiin, kuten lämpimiin talviin, jotka voivat vähentää säilytystarvetta ja siten yrityksen kassavirtaa. Itse en pidä tätä vielä kuitenkaan merkittävänä riskinä lähitulevaisuudessa. Myös esimerkiksi polttoaineiden hintojen nousu voi lisätä veneilyn kustannuksia ja johtaa sitä kautta asiakaspohjan pienenemiseen.

Suosittelavana toimenpiteenä pyrin pitämään mahdolliset yhtiön ja omat lainat kohtuullisina. Tämä ennaltaehkäisee lainojen korkojen nousun aiheuttamia ongelmia, kuten likviditeettipuutaa. Lisäksi mietin potentiaalisia säilytysmahdollisuuksia toimialan ulkopuolelta, esimerkiksi laajentamalla säilytyspalveluja kesäajaksi, jotta säilytystilan käyttökapasiteetti voidaan optimoida.

4.1.3 Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski johtuu yleensä puutteellisista tai huonosti johdetuista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä tai ihmisten toiminnasta. Näitä ihmisperäisiä riskejä pyrin hallitsemaan konsultoimalla laajaa ystäväpiiriäni sekä käyttämällä Suomen yrittäjien konsultointi kanavia. Näistä voi seurata pahimmissa tapauksissa välittömiä tai välillisiä vahinkoriskejä, jotka vaikuttavat yrityksen maineeseen, mutta ne voivat myös liittyä ulkoisiin tapahtumiin, kuten luonnonkatastrofeihin, joihin minulla on melko vähän vaikutus mahdollisuuksia.

Riskit eivät ole kohtalon sanelema asia, vaan niihin voi varautua ja niiltä voi suojautua. Merenpinnan nousuun ja myrskytuhoihin voi myös varautua rakentamalla hallit tarpeeksi korkealle merenpinnasta ja tekemällä laiturit ja aallonmurtajat vahvoiksi.

4.1.4 Vahinkoriskit

Veneiden säilytyshallissa syttyvä tulipalo voi merkitä kohtalokasta käännettä pienelle yritykselle tulevaisuudessa. Riskien tunnistamisen jälkeen tulipalon riskiä voidaan huomattavasti vähentää kohtuullisin kustannuksin. Venehallien yleinen siisteys, järjestys, paloilmalaitteet sekä alkusammutuslaitteiden asianmukainen sijoittelu ja käyttö palotilanteessa voivat merkittävästi pienentää paloriskiä ja vahinkojen laajuutta.

Veneiden säilytyshallin palaminen ei kuitenkaan ole ainoa kriittinen ongelma. Toiminnan keskeytymisestä aiheutuvat epäsuorat seuraukset olisivat mittavat. Vakuutuskorvausten käsittely vie aikaa, ja uuden hallin rakentaminen kestäisi luultavasti liian pitkään, jotta toimintaa voitaisiin jatkaa seuraavana säilytyskauden alkamiseen mennessä. Lisäksi, mikäli kaikki säilytyksessä olevat veneet tuhoutuisivat palossa, seuraisi mainehaitta pienelle yritykselle, mikä voisi johtaa toiminnan täydelliseen loppumiseen. Asiakkaat eivät voisi odottaa uuden hallin

valmistumista ja siirtyisivät todennäköisesti toisen toimijan tiloihin. Yrityksen maine luotettavana veneiden säilytyspalvelujen tarjoajana kärsisi vakavasti.

Jokaisen yrityksen on otettava myös ympäristönsuojelu huomioon päivittäisessä toiminnassaan. Veneiden säilytyksessä ympäristöriskien tunnistaminen on erityisen tärkeää, sillä toiminta sijoittuu itselläni herkän Natura-alueen sisälle. Ympäristön huomioon ottaminen vaikuttaa suuresti asiakkaiden ja muiden sidosryhmien käsitykseen yrityksestäni. Hyvin hoidettu ympäristönsuojelu toimii myös tehokkaana mainosvälineenä tämän päivän ympäristötietoisessa yhteiskunnassa.

Veneiden säilytyksessä minun oli välttämätöntä arvioida ympäristöriskit, suunnitella toiminta niin, ettei ympäristövahinkoja synny, ja minimoida ympäristöä kuormittavat päästöt. Jos vahinko kuitenkin tapahtuu, yritykselläni on vastuu korjata ja korvata ympäristövahinko.

Veneiden säilytykseen liittyvien rikosten ennaltaehkäisy on olennaista jo ennen vahinkojen tapahtumista. Vahinkojen selvittäminen vie paljon kallista aikaa, mikä puolestaan vaikuttaa negatiivisesti liiketoiminnan sujuvuuteen. Rikokset voivat kohdistua joko itse yritykseen tai sen henkilöstöön. Mahdollisesti yritys itse syyllistyy rikoksiin, mikä voi aiheuttaa mainehaittaa ja jopa liiketoiminnan loppumisen. Pienelle venesäilytysyhtiölle, jossa hoidan suurimman osan tehtävistä itsenäisesti, pienet häiriöt voivat olla merkittäviä. Väliaikainen liikevaihdon lasku voi johtaa yritykseni velkaantumiseen tai jopa konkurssiin. Näihin vahinkoihin otan kattavat vakuutukset heti yrityksen alkutaipaleelta asti.

Säilytyspaikkaan kohdistuva ilkivalta ja varkaudet voidaan ehkäistä tehokkaasti hyvällä kameravalvonnalla, valaistuksella, kylteillä, puomilla ja tehokkaalla vartioinnilla. Itse asun hallien vieressä ja olen hallien läheisyydessä suurimman osan ajastani. Jos vahinko kuitenkin pääsee tapahtumaan, vie se paljon yrittäjän kallista aikaa ja resursseja. Usein rikokset vakuutuksista huolimatta vaikuttaa negatiivisesti yrityksen tulokseen.

4.2 Swot-analyysi Porkkalan venesäilytys

Veneiden säilytyshallissa mahdollinen tulipalo voi olla yritykselle kohtalokas toiminnan jatkoa ajatellen. Kun riskit on tunnistettu, voidaan tulipalon riskiä pienentää huomattavasti kohtuullisin kustannuksin. Venehalleissa pitää yleisen siisteyden ja järjestyksen olla kunnossa. Alkusalvutussäilytyslaitteiden oikea käyttö ja sijainti palon sattuessa pienentää palovahinkoja ja riskejä huomattavasti. Lisäksi keskeytyksestä johtuva toiminnan pysähtyminen saattaisi olla pienelle yritykselle kohtalokas. Myös maine haitta useiden asiakkaiden veneiden tuhouduttua voisi olla yritykselle kriittinen toiminnan jatkon kannalta.

Nykypäivänä myös ympäristöönnettomuus veneiden pohjan pesun yhteydessä tai öljynvaihtojen välissä saattaa mainehaitan lisäksi johtaa suuriinkin korvauksiin ja sakkoihin. Hyvin

hoidettu ympäristönsuojelu on myös mainosvaltti tämän päivän ympäristötietoisessa yhteiskunnassa.

Yksi suurimmista riskeistä on yrittäjän vakava sairastuminen tai loukkaantuminen. Minä olisin yrityksen ainoa työntekijä ainakin alkuvaiheessa. Poikani on kyllä kiinnostunut alasta ja tästä yrityksestä, mutta hän on vasta 15-vuotias. Veljeni on yksi mahdollinen tuki, jos satun sairastumaan. Hänellä on vankka kokemus venetoiminnasta, mm yli 10-vuoden ura Suomen lahden merivartiostossa. Jos loukkaannun tai sairastun pahasti, niin on mahdollista, että joudun ostamaan apua myös alihankkijoilta. Tietysti se kasvattaa yritykseni kustannuksia, mutta työt on kuitenkin pakko hoitaa tai asiakkaat valitsevat toisen säilytyspaikan veneilleen. Onneksi minulla on kuitenkin lisäksi useita kavereita, joille tämänkaltainen toiminta on hyvinkin tuttua. Keskeytysvakuutukset olisivat kohdallani välttämättömiä.

Pyrin pitämään yrityslainani mahdollisimman pienenä ja hallittavana. Suurissa lainoissa jo nyt nousseet korot ovat mielestäni suuri taloudellinen riski pienille yrityksille. On myös mahdollista, että lainaan yritykselleni henkilökohtaisesti pääomaa uusiin investointeihin, kuten myöhemmin mahdollisesti rakennetaviin halleihin. Alkuun en todennäköisesti tarvitse ulkopuolista lainaa, mutta se selviää vielä myöhemmin.

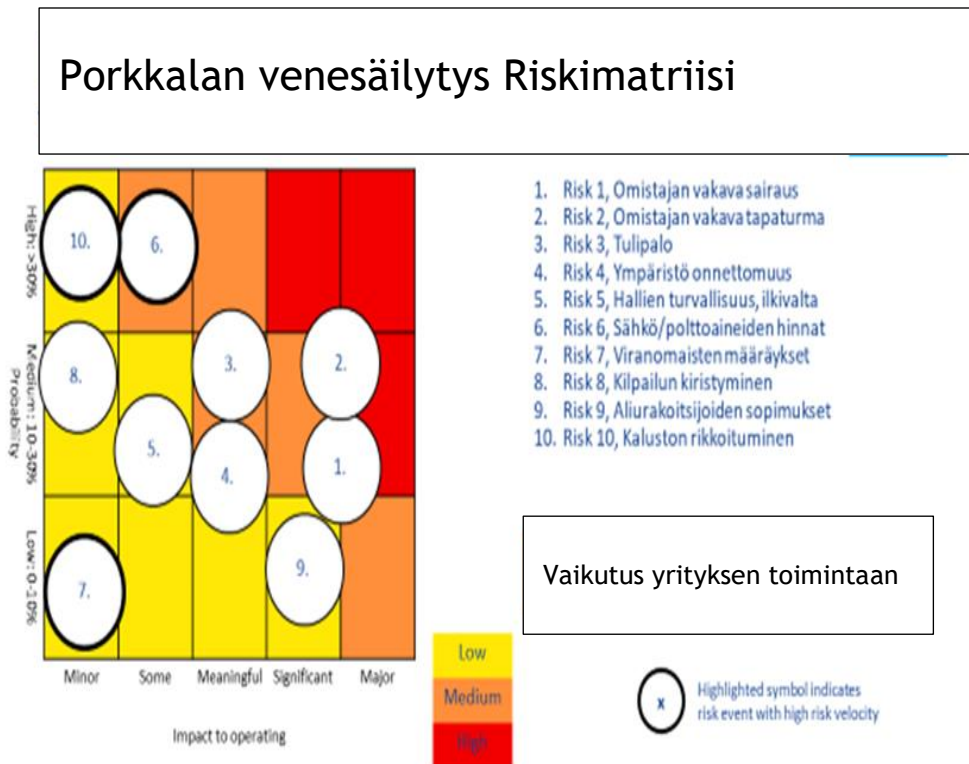
Taloudellisiin riskeihin näkisin myös kuuluvaksi vakuuttamattomuudesta johtuvat ongelmat. Jokaisella säilytykseen tulevalla veneellä pitää olla myös omasta takaa vakuutukset kunnossa. Luonnollisesti itsellenikin on vastuuvakuutus, palo - ja vahinkovakuutukset, tapaturma/henkilövakuutus ja pakollinen yrittäjän eläkevakuutus.

Myös yhteistyökumppaneista ja alihankkijoista johtuvat yllättävät ongelmat heijastuvat yrittäjän omaan liiketoimintaan, joko positiivisesti tai negatiivisesti. Ulkoistamista ei silti kannata pelätä, sillä yrittäjän ei tarvitse osata kaikkea itse, vaan hän voikin keskittyä omiin vahvuuksiinsa ja ostaa palveluja ulkopuolisilta. Monet yrittäjät pyrkivät tekemään kaiken työn itse, mutta silloin saattaa laatu kärsiä. Pahimmillaan hän polttaa itsensä loppuun.

Kuvio 8. Swot- analyysi

4.3 Riskimatriisi

Kuvio 9. Riskimatriisi

Oheisesta riskimatriisista näkee nopealla silmäyksellä yritykseen kohdistuvista riskeistä ne mitkä vaikuttavat kriittisesti yrityksen toimintaan. Minun vakava sairastumiseni tai loukkaantumiseni saattaa lopettaa yrityksen toiminnan jopa kokonaan, ellen varaudu siihenkin tarpeeksi hyvin. Tähän minulla on tarkoitus ottaa yrittäjän tapaturma- ja sairauskuluvakuutus, sekä yrityksen keskeytymisestä johtuva keskeytysvakuutus. Lisäksi koulutan alusta esimerkiksi veljeni ja poikani hoitamaan veneiden nostoja, jos minä itse en ole kykenevä hoitamaan niitä. Tämän lisäksi alueella toimii muitakin venealan yrityksiä, joihin minulla on jo valmiiksi hyvät suhteet, jolloin avunpyytämisen kynnyks on melko matala. Minun vanhetessa pyrin järjestämään sukupolvenvaihdoksen hyvissä ajoin, vielä kun olen toimintakykyinen, jos lapseni ovat halukkaita jatkamaan yrityksen toimintaa.

Yksi merkittävimmistä riskeistä liittyy ympäristöön veneiden pohjan pesupaikalla. Veneiden pohjat puhdistetaan yleisesti tehokkailla painepesureilla veneiden nostamisen yhteydessä. Tässä prosessissa irtoaa myös myrkyllistä maalia, ja pesuvedet päätyvät usein luontoon. Harjituksen veneiden pohjanpesupaikan rakentamista oheisen kuvan mukaisesti.

4.4 Riskirekisteri

Riskirekisterissä toistuivat samat jo ennalta todetut yritykseeni kohdistuvat riskit. Tämän menetelmän perusteella käsittelen tekstissä kuitenkin viisi vakavinta riskiä, muut riskit voi katsoa riskirekisteri liitteestä 1.

Riskirekisterin perusteella vakavimmat riskit yksin työskentelevälle yrittäjälle on myös yrittäjän vakava sairastuminen tai tapaturma. Työnteon estävä sairaus voi seisauttaa mikroyrityksen toiminnan kokonaan, ellei siihen ole jo ennakkoon varauduttu tarpeeksi hyvin. Tähän olen varautunut varamiesjärjestelmällä, tapaturma/sairaskuluvakuutuksilla ja alihankkijoilla, sekä ottanut huomioon turvalliset ja huolelliset työskentelytavat. Käytän jatkuvasti turvajalkineita ja suojalaseja sekä kuulosuojaimia aina tarvittaessa.

Seuraavaksi vakavaksi vahingoksi arvioin veneiden vahingoittumisen nostojen yhteydessä tai säilytyksen aikana. Riskien minimoimiseksi huomioin huolelliset ja turvalliset työskentelytavat, sekä käytössäni on oikeanlainen nosto kalusto, traileri, nostoauto ja tukevät säilytyspukit veneille. Painavien veneiden siirtelyssä kiinnitän aina veneet keulaköydellä traileriin, vaikka vinssi onkin kytketty veneen keulaan, sillä pelkkään vinssiin ei voi luottaa. Käytän aikaa huolelliseen työskentelyyn, vaikka se hidastaisi työntekoa. Ennen nostoa veneet ovat joen rannassa suojaisessa satamassa vain 100 metrin päässä talvisäilytyspaikasta. Vielä vedessä olevien veneiden kanssa on huomioitava oikeat kiinnitysmenetelmät ja käytettävä useampia lepuuttajia, ettei synny veneille vahinkoa esimerkiksi ohiajaviin veneiden aalloista. Huolehdin

myös omista vastuuvakuutuksista ja varmistan että asiakkailla on myös omat vakuutukset voimassa.

Myös ympäristöönnettomuuksin varaudun turvallisilla työtavoilla. Pidän lähellä öljynimeytysrouhe säkkeitä sekä imeytyspuomia öljy ja muidenkin luontoon kuulumattomien aineiden varalta. Lisäksi käytössäni on myös kaivinkone pilaantuneen maa-aineksen poistoon, jolloin siivouskustannukset mahdollisissa tapauksissa jäisi vähäisemmäksi. Ilmoitus jokaisesta öljyvahingosta pitää tehdä kuitenkin jokaisessa tapauksessa ympäristöviranomaisille. Heiltä saan ohjeet ja määräykset pilaantuneen maa-aineksen jatkokäsittelyyn toimittamisesta Ämmäsuon pilaantuneen maa-aineksen käsittelylaitokselle.

Seuraavaksi riskiksi päättelin oman nostokaluston rikkoutumisen. Jos nostoauto hajoaa esimerkiksi syksyllä sesonkiaikaan, niin tarvitsen vara-auton välittömästi käyttööni. Pojallani on traktorimönkijä millä voin nostaa veneitä trailereineen tuhanteen kiloon asti tarvittaessa. Tämän lisäksi isälläni on iso maastoauto, millä voin nostaa yhdistelmiä kokonaispainoltaan aina 3500 kiloon asti. Jos taas nostotraileri hajoaa, niin voin tarvittaessa lainata appeni traileria, missä on maksimi kantavuus 3500 kiloa. Voin ennalta ehkäistä kalustosta johtuvia riskejä huoltamalla nostoauton ja trailerin jopa ennenaikaisesti sekä käyttämällä niitä huolellisesti. Myös vakuutukset on syytä olla kunnossa kaluston rikkoutumisen varalta, mutta ne eivät välttämättä auta akuuteissa tilanteissa tarpeeksi nopeasti.

Tulipalo ja sen leviäminen veneiden säilytyshallissa on suuri riski. Vaikka en tee mitään tulitöitä hallissa, niin veneissä on paljon elektroniikkaa ja polttoainetta, joten palokuormaa on runsaasti. Myös ilkvallan mahdollisuutta ei voi sulkea täysin pois laskuista, vaikka säilytystilat sijaitsevatkin pihapiirissäni syrjäseudulla. Vakuutuksien lisäksi tulee veneidensäilytyshalliin kameravalvonta, palovaroittimet ja liiketunnistimet. Ne yhdistetään suoraan puhelimeeni, jotta hälytyksen tullessa voin tarkistaa tilanteen suoraan puhelimen sovellutuksesta. Paloturvallisuuden turvaamiseksi tilat pitää olla siistit. Jos vahinko kuitenkin huolellisesta toiminnasta huolimatta pääsee tapahtumaan, niin pitää olla palovakuutuksen lisäksi olla myös yrityksen keskeytysvakuutus.

5 Pohdinta ja johtopäätökset

Opinnäytetyöni tavoitteena oli laatia riskienhallintasuunnitelma aiemmin perustamalleni yritykselle. Tavoitteeni saavuttamiseksi käytin riskien arvioinnissa Swot-analyysia ja riskienluokittelua. Näiden tuloksien perusteella tein riskirekisterin, mihin raportoin seitsemäntoista eri riskiä vakavuus järjestyksessä. Vakavimpana riskinä oli yrittäjän vakava sairastuminen tai loukkaantuminen. Vakavan tapaturman kuitenkin sattuesssa on mikroyrittäjällä oltava valmis

suunnitelma yrityksen toiminnan jatkamiseen. Vakavasta tapaturmasta voi seurata yrittäjän pitkä työkyvyttömyys.

Työkyvyttömyyttä voi seurata taloudelliset menetykset, maksuvaikeudet, mainehaitta ja lopulta jopa koko yritystoiminnan loppuminen. Tähän ei auta pelkät vastuu, tapaturma - ja sairaskuluvakuutukset, koska jonkun on yhä huolehdittava yritystoiminnasta yrittäjän pudotessa pois laskuista. Ratkaisuna näihin riskeihin on varamiesjärjestelmä, alihankkijat, sekä verkottuminen kahden muun lähialueella toimivan yrittäjän kanssa. Tarkoitukseni on pyrkiä vähentämään riskejä tekemällä myös selkeät työskentelyohjeet työturvalliseen ja huolelliseen toimintaan yrityksessäni. Lisäksi teen tarkan suunnitelman mahdollisesta sukupolvenvaihdoksesta hyvissä ajoin.

Suurena riskinä voi olla maa- ja merialueen saastuminen veneiden pesu- ja öljynvaihtopaikoilla. Luonnon saastuminen voi aiheuttaa mikroyritykselle ylipääsemättömiä korvauksia ja mainehaittaa. Ympäristövahinkoihin ei auta pelkät vastuuvakuutukset, vaan työskentelyn pitää olla huolellista ja pesu- ja huoltotoimet tehdään vain niille suunnitelluilla alueilla. Pesu- ja öljynvaihtopaikalle on tarkoitus rakentaa asianmukaiset veden- ja öljynpuhdistuskaivot.

Yritystoimintani sijaitsee kotimme pihapiirissä, mikä huomattavasti helpottaa alueen valvontaa. Ilkivalta on mahdollista, mutta hyvällä aitauksella, valaistuksella ja kameravalvonnalla pystyn minimoimaan näitä riskejä vielä paremmin. Puhelimen kautta toimiva palovaroitinjärjestelmä kameroineen lisää kiinteistön paloturvallisuutta ja vähentää vakuutusmaksuja.

Käyttämässäni riskienhallintamenetelmissä oli luonnollisesti paljon samankaltaisia havaintoja, ja eri menetelmillä saadut tulokset alkoivat jo toistaa itseään. Tämän vuoksi mikroyrityksen riskienhallinnan aloittamiseen riittää mielestäni yksi menetelmä, jotta yrittäjän kynnyksellä tarkastella riskejä ei kasva liian suureksi. Mikroyrittäjän on helppo valita tämän työn menetelmistä itselleen se sopivin. Jos nämä menetelmät tuntuvat liian raskailta, niin voi aina ottaa yksinkertaisen ”mitä jos” menetelmän käyttöön.

Opinnäytetyön aihe tuli omasta yrittäjän historiastani ja lähipiiriin yrityksissä ilmenneistä ongelmista riskienhallinnan laiminlyömisestä. Pienen alle kymmenen hengen yrityksen riskienhallinta on usein olematonta, mutta jo yhdenkin menetelmän käyttäminen antaa yrityksille turvaa riskejä vastaan. Tässä opinnäytetyössä käytetyt riskienhallintamenetelmät ja riskikiresteri voivat tarjota suoran hyödyn samalla toimialalla toimiville pienyrityksille, edistäen näin koko sektorin riskitietoisuutta ja hallintaa. Mikä tahansa mikroyritys voi muokata opinnäytetyössäni tehdyn riskienhallintaprosessin juuri omaan tarpeeseensa sopivaksi.

Sain mielestäni riskienhallintasuunnitelmaan lisävyvyyttä ja mielekkyyttä, kun olin valinnut oman yritykseni sen kohteeksi. Näin sain käsitellä niitä riskejä, joita yritykseni mahdollisesti kohtaa tulevaisuudessa. Yrittäjänä voin jatkuvasti hyödyntää riskienhallintasuunnitelmaa,

kunhan pidän sen ajan tasalla ja päivitän vähintään vuosittain tai aina, kun toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Mielestäni Exel-taulukko on paras vaihtoehto riskirekisterille, juuri sen helpon päivittämisen takia.

Lähteet

Hesso, Johannes 2015. Hyvä liiketoimintasuunnitelma. 2. uudistettu painos. Hansaprint Oy, Helsinki.

Hopkin, P. 2018. Fundamentals of risk management: Understanding, evaluating and implementing effective risk management. 5th edition. New York: Kogan Page.

Ilmonen, I., Kallio, J., Koskinen, J. & Rajamäki, M. 2010. Johda riskejä - käytännön opas yrityksen riskienhallintaan. Helsinki: Tammi.

Juvonen, M., Koskensyrjä, M., Kuhanen, L., Ojala, V., Pentti, A., Porvari, P. & Talala, T. 2014. Yrityksen riskienhallinta. Vantaa: Hansaprint.

Oulun yliopisto 2023. Viitattu 12.10.2023. <https://www.oulu.fi/fi/uutiset/mikroyritysten-ja-tyopaikkojen-maara-nousi-ensimmaisena-koronavuonna-oulu-yliopiston-mikroyritysten-0>

Suomen riskienhallintayhdistys. Riskienhallinta. Viitattu 6.9.2023. <https://www.srhy.fi/riskienhallinta>

Suominen, A. 2003. Riskienhallinta. 3. Painos. WSOY, Helsinki

SFS-EN ISO 9001:2015. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto. Viitattu 23.9.2023. <https://www.sfs.fi/standardeista/tutustu-standardeihin/suosittut-standardit/iso-9001-laadunhallinta/>

SFS ISO 27001:2022 Tietoturvallisuuden standardi. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto. Viitattu 28.9.2023. <https://www.sfs.fi/standardeista/tutustu-standardeihin/suosittut-standardit/iso-iec-27001-tietoturvallisuuden-standardisarja/>

SFS-ISO 31000:2018. Riskienhallinta. Ohjeet. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto. Viitattu 6.10.2023. <https://www.sfs.fi/standardeista/tutustu-standardeihin/suosittut-standardit/iso-31000-riskienhallinta>

Tilastokeskus 2023. Viitattu 7.10.2023. <https://www2.tilastokeskus.fi/meta/kas/mikroyritys.html>

Ulkoministeriö 2023. Ohjeistus riskien arviointiin, käsittelyyn ja riskienhallintasuunnitelman laatimiseen. Viitattu 6.9.2023. <https://www.um.fi/documents/35732/0/LIITE+2+Riskienhallintapolitiikka+-+ohjeistus+riskien+arviointiin.pdf/7509f5f>

Viitala, Riitta & Jylhä, Eila 2014. Liiketoimintaosaaminen. Menestyvän yritystoiminnan perusta. 6. uudistettu painos. Edita Publishing Oy, Helsinki.

Yrittäjät 2023. Viitattu 15.9.2023. <https://www.yrita.fi/tietopankki/yrityksen-perustaminen>

Åkerberg, Pertti 2017. Budjetointi 2020-luvulla. Alma Talent Oy, Helsinki.

Kuviot

Kuvio 1. SWOT Suomen riskienhallintayhdistys 2023

Kuvio 2. Riskikategoriat, Ilmonen, I., Kallio, J., Koskinen, J. & Rajamäki, M. 2010. s 71. Johda riskejä Helsinki: Tammi

Kuvio 3. Hopkin, P. 2018. Fundamentals of risk management: Understanding, evaluating and implementing effective risk management. 5th edition. New York: Kogan Page.

Riskienhallintaprosessin vaiheet Suomen riskienhallintayhdistys 2023

Kuvio 4. Viitala, Riitta & Jylhä, Eila 2014. Liiketoimintaosaaminen. Menestyvän yritystoiminnan perusta. s,340. Uudistettu painos. Edita Publishing Oy, Helsinki. 340)

Riskimatriisi Ulkoministeriö 2023

Kuvio 5. Riskimatriisi Ulkoministeriö 2023

Kuvio 6. Käsittelyn tarve. Ulkoministeriö, Käsittelyn tarve 2023

Kuvio 7. Liikeriskit Juvonen, M., Koskensyrjä, M., Kuhanen, L., Ojala, V., Pentti, A., Porvari, P. & Talala, T. 2014. Yrityksen riskienhallinta. Vantaa: Hansaprint.

Kuvio 8. Swot- analyysi Suomen riskienhallintayhdistys 2023

Kuvio 9. Riskimatriisi Ulkoministeriö 2023

Taulukot

Taulukko 1. Opinnäytetyön aikataulu

Liitteet

Liite 1: Porkkalan venesäilytys riskirekisteri

Porkkalan venesäilytys**RISKIREKISTERI**

Pvm: 15.09.2023

Vastaava: Marco Juselius TJ

L=riskin todennäköisyys 1-5 (Likelihood), S=riskin vakavuus 1-5 (severity), LxS=riskitaso eli suuruus (risk level) 1-4=hyväksyttävä, 5-12=harkinnan varainen, >12=ei hyväksyttävä

TOIMINNAN PÄÄVAIHEET JA OSA-ALUEET	VAARATEKIJÄT (HAZARDOUS EVENT)	RISKI ref	RISKI ⇒ VAARATEKIJÄSTÄ AIEHUTUVA SEURAUS JA SEN POTENTIAALI	RISKIN PIENENTÄMIS TOIMENPITEET (MITIGATION)	L	S	Risk i taso LxS	OK/EI OK pvm	MENETELMÄ KUVAUS
Yrittäjän vakava sairaus	Työnteon estävä sairaus	R1	Konkurssi, mainehaitta, maksuvaikkeudet	Varamiesjärjestelmä, työhyvinvointiasiat, alihankkijat, vakuutus	4	4	16	Ok 12.9.2023	Sairausvakuutus
Yrittäjän tapaturma	Vakava loukkaantuminen	R2	Konkurssi, mainehaitta, maksuvaikkeudet	Vakuutukset, alihankkijat, työturvallisuusasiat, huolellisuus	3	4	12	Ok 12.9.2023	Tapaturmavakuutus
Ympäristö- onnettomuus	Öljy- ja pesupaikan päästöt	R4	Mainehaitta, sakot, korvaukset	Huolellisuus, pesu - ja öljynerotuskaivot	2	4	8	Ok 12.9.2023	Vastuuvakuutus
Tulipalo	Tulityöt, polttoaineiden käsittely yms	R5	Palon leviäminen	Tulityöluvat, Koulutus, alkusammutusvälineet, huolellisuus, siisteys	2	3	6	OK 10.10.2016	Palovakuutus Palovaroittimet
Ilkivalta	Ulkopuolisten aiheuttamat vahingot, varkaudet	R9	Mainehaitta, taloudelliset menetykset, yritystoiminnan keskeytyminen	Aitaus, kameravalvonta, varoituskyltit, vartiointi ja valaistus.	1	2	2	OK 10.10.2016	Varkausvakuutus
Kaluston rikkoutuminen	Trailerin tai nostokaluston rikkoutuminen	R4	Yritystoiminnan keskeytyminen	Varakalusto, huollot	2	4	8	Ok 12.9.2023	Keskeytysvakuutus
Veneiden vahingot	Siirroissa tapahtuvat vahingot	R3	Vakuutuskorvaukset, mainehaitta	Koulutus, varmistus, kiinnitys, huolellisuus	3	3	9	Ok 12.9.2023	Vastuuvakuutus
Sota	Naapurivaltion hyökkäys	R9	Hallien tuhoutuminen	Miinoitus ja vartiointi	1	1	2	Ok 12.9.2023	Hyväksyttävät vahingot
Korkojen nousu	Maksuvaikkeudet	R7	Yritystoiminnan loppuminen	Tilitoimisto, huolellisuus, seuranta	3	1	4	Ok 12.9.2023	Korkokaton ottaminen
Huollon epäonnistuminen	Perämoottorihuollot rikkoutumien	R6	Mainehaitta, taloudelliset menetykset	Vastuuvakuutus, huolellisuus, koulutus	2	3	5	Ok 12.9.2023	Vastuuvakuutus
Asiakkaiden maksuvaikkeudet	Laskujen maksamatta jättäminen	R9	Konkurssi, omat maksuvaikkeudet	Veneen luovutus maksun jälkeen,	1	1	2	Ok 12.9.2023	Hyväksyttävä menetys
Tulva	Veden nousu halleille, rannassa	R5	Veneiden vahingoittuminen	Suranta, kameravalvonta, ennakointi	2	3	6	Ok 12.9.2023	Vakuutus luonnonilmiöiden varalle
Lama	Asiakkaiden maksuvaikkeudet ja asiakkaiden väheneminen	R8	Konkurssi, asiakkaiden väheneminen	Varautumien, laadukas palvelu	1	3	3	Ok 12.9.2023	Puskurirahasto
Alihankkijan epäluottavuus	Huoltojen viivästymien	R5	Toimitusongelmat, huoltojen myöhästymiset ja epäonnistumiset	Koulutus, oma ammattitaito, seuraaminen, sitouttaminen.	2	3	6	Ok 12.9.2023	Vastuuvakuutus
Kilpailun kiristyminen	Lisääntyvät toimijat	R8	Hintakilpailu, asiakkaiden väheneminen, konkurssi	Oma ammattitaito, palveluhalukkuus, mainostaminen sitouttaminen	1	3	3	Ok 12.9.2023	Benchmarking
Sähkön ja polttoaineiden hinnan nousu	Kustannusten nousu,	R7	Asiakkaiden väheneminen, kiinteistön sähkölaskut, veneilyn vähentyminen.	Aurinkopaneelit, sähkösovimukset, sähkön hinnan seuranta	2	2	4	Ok 12.9.2023	Pörssisähkön seuranta
Kirjanpitoriski	Maksuvaikkeudet, veroseuraamukset	R5	Konkurssi, maksuvaikkeudet, oikeusprosessit	Luotettava tilitoimisto, tarkkaavaisuus, varautuminen	2	3	6	Ok 12.9.2023	Oma seuranta